

PATRYSTYKA W CZASOPISMACH 2002 ROKU

1. ACTA ANTIQUA 42 (2001) nr 1-4:

Z. Visy – „*Amicitia et invidia*”. *Diokletians Beziehungen zu seinen Mitregenten* 173-180; G. Kendeffy – *Augustine on Divine Ideas as Epistemological Criteria* 181-193; G. Heidl – *The Initial State of Man in Augustine's «De genesi contra Manichaeos»* 195-202; I.M. Bugár – *How to Prove the Existence of a Supreme Being?* 203-215; B. Löfstedt – *Drei neue Patristica* 217-222; I. Borzsak – *Die Antihelden in der frühchristlichen Hymnendichtung* 223-228.

2. ACTA ORIENTALIA 55 (2002) nr 1-4:

J.Ch. Ducene – *Une description arabe du 4ème/10ème siècle du mont Sinaï* 319-326.

3. ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS. HISTORIA (2002) nr 158:

M. Pawlak – *Niewolnicy prywatni w rzymskiej Afryce w okresie wczesnego Cesarstwa* 1-147.

4. ADAMANTIUS 8 (2002):

T. Böhm – *Origenes – Theologe und (Neu-)Platoniker? Oder: Wem soll man mißtrauen – Eusebius oder Porphyrius?* 7-23; E. Cattaneo – *Alcune proposte di correzione al testo del «De decretis» di Atanasio* 24-32; S. Taranto – *Esiste una „doppia creazione” delle origini in Gregorio Nisseno?* 33-56; F. Bucchi – *Il «Commento alla Lettera a Tito» di Gerolamo* 57-82; M.O. Boulnois – *La resurrection des corps selon Cyrille d'Alexandrie: une critique de la doctrine origénienne?* 83-113; A. Passoni Dell'Acqua – *I LXX nella Biblioteca di Alessandria* 114-126; A. Kamesar – *Writing Commentaries on the Works of Philo: Some Reflections* 127-134; Ch. Marksches – *Origenes in Berlin und Heidelberg* 135-145; A. Bausi – *New Egyptian Texts in Ethiopia* 146-151; B. Studer – *Kritische Beobachtungen zum „Neunizänismus“ der modernen deutschen Dogmengeschichte* 152-159; D. Alekna – *Alexandrie en Lituanie: „potius sero...”* 160-166; C. Burini – *Mario Naldini: per una „paideia cristiana”* 167-173.

5. AEVUM 76 (2002) nr 1-3:
 I. Ramelli – „*Protector Christianorum*” (*Tert. «Apol.» V 4*): il „miracolo della pioggia” e la lettera di Marco Aurelio al Senato 101-112; C. Dognini – *L’Indiké di Arriano: tre studi a confronto* 113-122; S. Saracino – *La politica culturale dell’imperatore Giuliano attraverso il «Cod. Th.» XIII 3, 5 e l’«Ep.» 61, 123-141*; G. Folliet – „*Inquillina*” vel „*concillaria*” (*Exode 3, 22*): deux leçons de la „*Vetus Latina*” confrontées par Augustin 143-149; A. Martano – *Scolli e glosse allo „Scudo di Eracle” dal manoscritto ambrosiano C 222 Inf.*, 151-200; F. Quox – *Ritualité et chant sacré dans l’«Ordo Romanus primus» (VII-VIIIeme siècle)* 253-265.
6. ALETHEIA (2002) nr 21-22:
 (Nr 21) M. Jerome – *De Jérusalem à Rome. Jalons historiques et bibliques pour une théologie de l’économie divine dans le cadre du christianisme naissant* 111-118.
7. ALPHA OMEGA 4 (2002) nr 1-3:
 D. Corry – „*Fides intelligentiam sibi adsumit*”. *Some reflections on faith and reason from Hilary of Poitiers’ «De Trinitate»* 3-30; E. McNamara – *Christology, Liturgy, Spirituality: Reflections on the Interpretations of their Historical Relationship* 137-158; F. Scarafoni – *Experiencia y autoridad en el «Contra académicos» de san Agustín* 159-186.
8. THE AMERICAN BENEDICTINE REVIEW 53 (2002) nr 1-4:
 The «*Admonitio ad filium spiritualem*», introduction and translation R. Rivers – H. Hagan 121-146; *Serving the Lord: Chapter Six of the Greek Systematic Apophegmata, „Concerning Voluntary Poverty”*, transl. T. Vivian – A.N. Athanassakis 193-209; H. Feiss – *Review Article: The Substance of the Ephemeral: Clothing in the Benedictine Tradition* 243-263; F. Clark – *Saint Benedict’s Biography and the Turning Tide of Controversy* 305-325; G.J. Crites – *John Cassian and the Development of Early Irish Christianity: A Study of the State of the Literature* 377-399; M. Del Cogliano – *Porcarius of Lérins and His «Counsels». A Monastic Study: Part I*, 400-425; T.G. Kardong – *The Healing of Shame in the Rule of Benedict* 453-474.
9. ANÁ MNESIS 12 (2002) nr 1-2:
 (Nr 1) P. Argárate – *Hermenéutica y exégesis de los Padres de la Iglesia* 25-38; F. Soto-Hay – *Textos sobre los ritos de iniciación en algunos escritos gnósticos* 39-58; (nr 2) F. Soto-Hay – *Melitón de Sardes. Una aproximación a su exégesis* 37-49.
10. ANALECTA BOLLANDIANA 120 (2002) nr 1-2:
 P. Meyvaert – *Discovering the Calendar (annalis libellus)* attached to Bede’s own copy of *De temporum ratione* 5-64; M. Detoraki – *La métaphrase du Martyre de S. Aréthas (BHG 166y). Entre les Actes anciens (BHG 166) et Syméon Métaphraste (BHG 167)* 72-100; X. Lequeux – *Jean Mauropus, Jean Mauropodès et le culte de saint Baras au monastère du Prod-*

rome de Pétra à Constantinople 101-109; C. Pasini – *Un sinassario palinsesto italogreco nel codice Ambrosiano F 106 Sup.* 110-134; F. Leroy – *Une source africaine oubliée du «Missale Gothicum» pour la préface des saints Innocents: le sermon pseudoaugustinien Caillau II,* 79, 135-140; *Une nouvelle collection bollandienne: «Tabularium hagiographicum»*, 151-153; A. Berger – *Die alten Viten des heiligen Mamas von Kaisareia. Mit einer Edition der Vita BHG 1019,* 241-310; P. Ó Riain – *A Northumbrian Phase in the Formation of the Hieronymian Martyrology. The Evidence of the Martyrology of Tallaght* 311-363; N. Everett – *The «Liber de apparitione S. Michaelis in Monte Gargano» and the Hagiography of Dispossession* 364-391; J. van der Straeten – *Catalogues de manuscrits latins. Inventaire hagiographique (Vingt-cinquième série)* 404-437.

11. ANCIENT PHILOSOPHY 22 (2002) nr 1-2:
G. Reydams-Schils – *Philo of Alexandria on Stoic and Platonist Psycho-Physiology: The Socratic Higher Ground* 125-147.
12. ANNALI DI STORIA DELL'ESEGESI 19 (2002) nr 1-2:
A. Monaci – *Sacrificio e perdono dei peccati in Origene* 43-58; A. Camplani – M. Zambon – *Il sacrificio come problema in alcune correnti filosofiche di età imperiale* 59-99; M. Simonetti – *Eusebio sui sacrifici pagani e giudaici* 101-110; E. Prinzivalli – *Il sacrificio in Girolamo* 111-126; G. Lettieri – „*Sacrificium civitas est*”. *Sacrifici pagani e sacrificio cristiano nel «De civitate Dei» di Agostino* 127-166; E. Mazza – *Il tema del sacrificio nelle mistagogie della fine del quarto secolo* 167-199; E. Cavalcanti – *Il linguaggio relativo al sacrificio nei «Sermoni» di Leone Magno* 201-203; M. Zerbini – *Selvaggina e cereali: elementi del sacrificio romano* 225-235; A. Saggiaro – *Il sacrificio pagano nella reazione al cristianesimo: Giuliano e Macrobio* 237-254.
13. ANTIQUITAS 26 (2002):
E. Lo Cascio, *Considerazioni sul numero e sulle fonti di approvvigionamento degli schiavi in età imperiale* 51-65; G. Marasco, *La fondation et les débuts de Constantinople: éloge et psogos dans la tradition contemporaine* 79-96; P. Salmon, *L'infanticide et l'exposition des enfants* 97-106.
14. ANTONIANUM 77 (2002) nr 1-4:
S. Kinsella – *Athanasius' Life of Anthony as monastic paradigm for the First Life of St. Francis by Thomas Celano: a preliminary outline* 542-556.
15. ANUARIO DE HISTORIA DE LA IGLESIA 11 (2002):
G. Fernández – *Algunas cuestiones en torno a la historia antigua de la Iglesia romana* 281-289. F. Vera Zorrilla – *Los „exempla“ femeninos en San Ambrasio* 452-457.
16. ARCHIV FÜR GESCHICHTE DES PHILOSOPHIE 84 (2002) nr 1-3:
D.G. Robertson – *A Patristic Theory of Proper Names* 1-19.
17. ARCHIVIO DI FILOSOFIA 70 (2002) nr 1-3:
J.M. Soskice – *Philo and Negative Theology* 491-504; B. Dehandschutter –

- Théologie négative: la contribution des textes gnostiques et hermétiques* 505-513; H. Vase Frandsen – *Sur l'ontologie de la théologie négative. Individu et univers chez Denys l'Aréopagite* 515-523; A. Knuutila – *Emotions and Negative Theology in Egyptian Fathers* 525-537.
18. ATENE E ROMA 47 (2002) nr 1-3:
V. Novembri – *S. Ambrogio e le lacrime di Rachele* 98-109.
19. ATENEUM KAPŁAŃSKIE (2002) t. 138, z. 557-559; t. 139, z. 560-562:
(Z. 558) A. Swoboda – *Ideat męża w pismach Epikteta i Klemensa Aleksandryjskiego* 319-332.
20. ATHENAEUM 90 (2002) nr 1-2:
C. Martínez Maza – *La cristianización de Britania en dos epístolas de Gregorio Magno* 507-529.
21. AUGUSTINIANA 52 (2002) nr 1-4:
(Nr 1) M. Strauss – *Die Augustinusvita von Benozzo Gozzoli aus der Kirche S. Agostino in San Gimignano* 1-111; M. Lamberigts – *Recent research into pelagianism with particular emphasis on the role of Julian of Aeclanum* 175-198; M. Verschoren – *The Appearance of the concept Concupiscentia in Augustine's early antimanichean Writings (388-391)*, 199-240; J. Lössl – *Augustine on Predestination: Consequences for the Reception* 241-272; J. Yates – *The Epistle of James in Augustine and his Pelagian Adversaries: some Preliminary Observations* 273-290.
22. AUGUSTINIANUM 42 (2002) nr 1-2:
F. Manzi – *L'annullamento della maledizione di Dt. 21,23 in Galati e nel «Dialogo con Trifone»* 5-34; S.A. Panimolle – *La libertà dalla legge mosaica nell'«Adversus haereses» di S. Ireneo* 35-74; P. Laurence – *Helena, mère de Constantin. Métamorphoses d'une image* 75-96; A. Di Berardino – *La cristianizzazione del tempo nei secoli IV-V: la domenica* 97-125; B. Studer – *Zur Bedeutung der heiligen Schrift in Augustins «De Trinitate»* 127-147; M. Marrocco – *Participation in divine life in the «De Trinitate» of St. Augustine* 149-479; B. Alexanderson – *Réflexions sur l'édition récente des Psalmi graduum de S. Augustin* 187-204; M. Ghilardi – *Le catacombe di Roma tra la tarda antichità e l'alto medioevo* 205-236; R. Romano – *Opere minori di Costantino Acropolita* 237-248; N. Cipriani – *La presenza di Mario Vittorino nella riflessione trinitaria di Agostino* 261-313; F. Cori – *A proposito di due articoli sull'edizione critica delle «Enarrationes in Psalmos» 119-133 di Agostino* 315-346; R.A.M. Bertacchini – *Agostino d'Ippona fra tardoantichità e medioevo: a proposito degli indirizzi storio-grafici* 347-382; M.B. Zorzi – „*Melos*“ e „*iubilus*“ nelle «*Enarrationes in Psalmos*» di Agostino: una questione di mistica agostiniana 383-413; B. Alexanderson – «*Gesta collationis Carthaginiensis*: loci nonnulli cum editione Lancelii comparati 415-444; J. Vilella – *Las relaciones eclesiásticas de Hispania con África en época vándala (A. 429-533)* 445-468; J. Moorhead

- *The figure of the deacon Peter in the «Dialogues» of Gregory the Great* 469-479; I. Pásztori-Kupán – *Fragments of Theodore's «De sancta et vivifica Trinitate» in Euthymius Zigabenus' «Panoplia dogmatica»* 481-489.
23. AUGUSTINUS 47 (2002) nr 184-187:
- J. Anoz – *El Padre en la predicación agustiniana* 5-39; F.B.A. Asiedu – *Pablo y la retrospectiva de Agustín sobre si mismo: relevancia de la 'epistula XXII'* 41-66; R Burnell – *Argumentos de Hannah Arendt y de Martin Heidegger con respecto al concepto de paraíso celestial, en san Agustín* 67-77; C. García López – *La mirada en el 'Tesoro' de Manes* 79-95; J.A. Moreno Urbaneja – *Los grados del don, a partir de san Agustín* 97-109; C.J.N. de Paulo – *Ser y conversión. Ensayo de fenomenología agustiniana* 111-154; E. Sánchez – *El comentario de Ambrosio y Agustín sobre la perícopa de la adultera (Jn 7, 53-8, 11). Parte segunda: análisis comparativo* 155-184; J. Anoz – *Cronología de la producción agustiniana* 229-312; T.C. Madrid – *San Agustín hoy: dónde y cómo* 313-331; M.T. Clark – *El humanismo cristiano de san Agustín* 333-361; P. Langa Aguilar – *Al servicio de la unidad, desde la polémica donatista* 363-383; J. Oldfilld: *El ánimo fraternal me comprende* 411-425; C.J.N. de Paulo – P.A. Messina: *Hermenéutica agustiniana de la voluntad, en santo Tomás de Aquino* 427-455.
24. BIBEL UND LITURGIE 75 (2002) nr 1-4:
- K. Scholtissek – *Das Neue Testament und die nichtkanonischen Schriften des frühen Christentums. Zu einer Sammlung und Neuübersetzung von K. Berger und Ch. Nord* 287-290.
25. THE BIBLE TODAY 40 (2002) nr 1-6:
- S.J. Tanzer – *Jewish-Christian Relations and the Gospel of John* 99-105; O. Bucher – *The Gospel for the First-Century World* 159- 165;
26. BIELSKO-ŻYWIECKIE STUDIA TEOLOGICZNE 3 (2002):
- P. Gregor – *Dyscyplina pokutna Kościoła w pierwszych trzech stuleciach* 389-406; M. Rosik – *Starożytne przekłady syryjskie „Modlitwy Pańskiej” (Mt 6, 5-15 [9b-13])*, 495-502.
27. BIULETYN ORMIAŃSKIEGO TOWARZYSTWA KULTURALNEGO (2002) nr 28-31:
- (Nr 30/31) M. Gillert – *Kościół ormiański wyznacznikiem tożsamości narodowej* 4-53.
28. BULLETIN DE LITTERATURE ECCLÉSIASTIQUE 103 (2002) nr 1-4:
- G. Gobillot – *Les «Gens du Livre», juifs et chrétiens d'Égypte: du début de la conquête arabo-islamique (640) à la fin de la dynastie fatimide (1171)* (I) 67-96; (II) 153-186; S.J.G. Sanchez - *Le manuscrit du «Dialogue avec Tryphon» de Justin Martyr* 371-382.
29. BYZANTION 72 (2002) nr 1-2:
- A. Andreopoulos – *The Mosaic of the Transfiguration in St. Catherine's*

- Monastery on Mount Sinai: A Discussion of its Origins* 9-41; T. Brauch – *Notes on the Prefects of Constantinople AD 366-369*, 42-104; N. Delierneux – *Anne-Euphémianos, l'épouse devenue eunuque: Continuité et évolution d'un modèle hagiographique* 105-140; C. Foss – *The Empress Theodora* 141-176; M. Kulikowski – *Marcellinus „of Dalmatia” and the Dissolution of the Fifth-Century Empire* 177-191; I. Shahîd – *The Thematization of Oriens. Final Observations* 192-249; A. Borovilou – *Baroccianus Gr. 50: Ἐπιφερομοὶ κατὰ στοιχεῖον Γραφικά. Terminus ante quem pour le lexique de Théodore le Grammairien (IXe s.)* 250-269; B. Koutava-Delivoria – *La contribution de Constantin Porphyrogénète à la composition des «Geoponica»* 365-380; J. Signes-Codoñer – *Helenos y Romanos: la cultura bizantina y el islam en el siglo IX*, 404-448.
30. CAHIERS DU CERCLE ERNEST RENAN (2002) nr 217-220:
 (Nr 217) A. Lama – *Les Flaviens et le judaïsme* (fin) 5-43; (nr 220) P. Dane – *Pratiques magiques et superstitions de l’Église* 79-100; (nr 218) P. Dane – *Cupidité et corruption de l’Église (les biens ecclésiastiques)* 23-40.
31. CENOBIUM (2002) nr 17:
 «Reguła Mistrza» (RMProl – RM 2), tłum. T.M. Dąbek 7-31; T.M. Dąbek – *Rozważania wokół «Reguły» św. Benedykta* 33-40.
32. CERKIEWNY WIESTNIK 2002, nr 1-4:
 (Nr 2) P. Chomik – *Ikona w cerkwi prawosławnej* 12-25; (nr 4) G. Peradze – *Pojęcie, zadania i metody patrologii w teologii prawosławnej* 13-20; A. Schmemann – *Символы и символизм в православной литургии* 27-36.
33. DER CHRISTLICHE OSTEN 57 (2002) nr 1-6:
 S.H. Mor Ignatius Zakka I. Iwas – *Das Fasten in der Syrisch-Orthodoxen Kirche*, übersetzt A. Gorgis 26-40; Gemeinsame Komission der Griechisch-Orthodoxen Metropolie von Deutschland und der römisch-katholischen Kirche in Deutschland – *Die Gemeinschaft der Heiligen als Gabe und Aufgabe* 93-116; O.F.A. Meinardus – *Die Apostel in der Frömmigkeit der Kopten* 117-128; E.Ch. Suttner – *Die orthodoxe Welt und der lateinische Westen – Gegensatz oder Ergänzung* 144-154; J. Petrossian – *Die Armenische Apostolische Kirche* 156-200; D. Burghardt – *Von liturgischen Gewändern und Kleidern als Symbolen* 238-250; O.F.A. Meinardus – *Patriarchen und Propheten in der koptischen Frömmigkeit* 251-259;
34. CHRISTUS 49 (2002) nr 193-196:
 M. Neusch – *De la crainte à l’amour chez saint Augustin* 295-305.
35. CHURCH HISTORY 71 (2002) nr 1-4:
 F. Beatrice – *The Word „Homoousios” from Hellenism to Christianity* 243-272; D. Brakke – *The Early Church in North America: Late Antiquity, Theory, and the History of Christianity* 473-491; G.E. Minton – „*The some cause and like quarell*”: *Eusebius, John Foxe, and the Evolution of Ecclesiastical History* 715-742.

36. CHURCHMAN 116 (2002) nr 1-4:
G. Bray – *Bishops, Presbyters and Woman* 7-20; M.A.G. Haykin-Bauty as a Divine Attribute: Sources and Issues 127-136;
37. CISTERCIAN STUDIES QUARTERLY 37 (2002) nr 1-4:
B. Noell – *Aelred of Rievaulx's Appropriation of Augustine. A Window on Two Views of Friendship and the Monastic Life* 123-144; E. Bianchi – *The Holy Spirit in the Monastic Life* 153-166; E. Dietz – *Conversion in the «Sermons» of Isaac of Stella* 229-259; D.A. Johnson – *Did Saint Benedict Know of the Rule of Rabbula* 273- 277; A.E. Sweet – „*Participating in the Passion of Christ*”: Benedict's View of Monastic Life 279-296; P. Deseille – *Acedia according to the Monastic Tradition* 297-301; E. Cazabonne – *Gregory Palamas (1296-1359): Monk, Theologian, and Pastor* 303-333; J. Chryssaavgis – *A Spirituality of Imperfection: The Way of Tears in Saint John Climacus* 359-371.
38. LA CIVILTÀ CATTOLICA 153 (2002) t. 1, nr 3637-3642, t. 2, 3643-3649, t. 3, nr 3649- 3653 (quaderno):
(Nr 3639) G. De Rosa – *L'Eucaristia nella vita della Chiesa. Dal I al V secolo* 232-244; (nr 3643) *Dal VI secolo a san Tommaso d'Aquino* 41-54.
39. COLLECTANEA CISTERCIENSIA 64 (2002) nr 1-4:
D. Bertrand – *Le discernement bernardin. Entre les Pères du désert et Ignace de Loyola* 5-16; V. Dupont – *Le disciple, chez Jean et chez Benoît* 56-64; A. Böckmann – *L'oratoire du monastère. Règle de saint Benoît, chapitre 52*, 105-120; D. Huerre – *L'anthropologie de la Règle de saint Benoît. Une proposition pour début de siècle* 173-196; J. Macho – *L'abbé, symbole de la paternité de Dieu* 249-261.
40. COLLECTANEA THEOLOGICA 72 (2002) nr 1-4:
(Nr 2) S. Jankowski – *Judaizm poświętynny wobec chrześcijaństwa* 63-89; W. Rakocy – *Problem datacji i kolokacji w misji Pawła tzw. Soboru Jerozolimskiego* 31-44; W. Kluj – *Pierwsze wspólnoty chrześcijańskie i ich misyjny charakter* 45-62; J. Bagrownin – *Inicjacyjno-katechumenalny kształt wychowania religijnego* 85-108; (nr 3) A. Matyszewski – *droga inicjacji chrześcijańskiej według «Itinerarium Egeriae»* 135-154; (nr 4) A. Swoboda – *Rodzina w pismach Ojców Apostolskich* 37-48; J. Wąsowicz – *Elementy patrologii i historii starożytnego Kościoła w wybranych podręcznikach do szkół ponadpodstawowych* 179-183; K. Obrycki – *Św. Ambrozy w pracach dyplomowych pisanych na polskich uczelniach katolickich w latach 1945-2000*, 183-190; P. Wróblewski – *Chrześcijaństwo w pluralistycznym świecie Cesarstwa Rzymskiego II-V wieku. Sprawozdanie z sympozjum patryologicznego* 190-191.
41. COMMUNIO (ESP) 35 (2002) nr 1-2:
C. Granado – *Explicación del Símbolo de la Fe (Introducción, traducción y notas)* 265-358.

42. COMMUNIO (USA) 29 (2002) nr 1-4:

Y. De Andia – *Martyrdom and Truth: From Ignatius of Antioch to the Monks of Tibhirine* 62-88; B.E. Daley – *Is Patristic Exegesis Still Usable? Reflections on the Early Christian Interpretation of the Psalms* 185-216; D.C. Schindler – *Freedom Beyond Our Choosing: Augustine on the Will and Its Objects* 618-653.

43. COMPOSTELLE (2002) nr 5:

J.P. Mahé – *De Jérusalem à Compostelle: les deux saints Jacques des Arméniens* 9-18.

44. CONCILIUM (2001) nr 289-290:

(Nr 289) S. Freyne – *Dieu comme expérience et mystère. La compréhension chrétienne primitive*, trad. A. Divault 79-90; (nr 290) L. Sowle Cahill – *La tradition chrétienne de la guerre juste. Tensions et développement*, trad. A. Divault 81-90.

45. CONNAISSANCE DES PÈRES DE L'ÉGLISE (2002) nr 85-88:

(Nr 85: Actes du colloque du 8 septembre 2001 à l'Institut Catholique de Paris) C. Dagens – *Connaitre et aimer les Pères de l'Église* 3-4; F.X. de Guibert – H.L. Roche – *Historique de la Revue Connaissance des Pères de l'Église* 5-8; A. Di Berardino – *Uno sguardo sugli studi patristici in Italia* 9-21; J. García – *Bilan des études patristiques en Espagne* 22-26; F. Nuvolone – *Bilan des études patristiques en Suisse et dans les pays germanophones* 27-35; A. Fitzgerald – *La patristique dans les pays anglophones depuis vingt ans* 36-44; C. Badilita – *La patristique en Roumanie* 45-49; M. Starowieyski – *Bilan des études patristiques en Pologne* 50-58; M.A. Vannier – *Bilan des études patristiques en France et en Belgique* 59-67; G. Kongs – *L'apport des Pères dans la pastorale* 68-73; E. Paoli-Lafaye – *L'apport de la prosopographie chrétienne du Bas-Empire aux études patristiques* 74-87; M. Alexandre – *Pour une approche culturelle de la patristique* 88-118; M. Harl – *L'Europe et les Pères* 119-125; (nr 86: Foi et culture) J.P. Levet – „*Ce qu'il a aimé*”. *Une culture de la foi chez Polycarpe de Smyrne et Ignace d'Antioche* 2-8; L. Brottier – *La culture hellénique au service d'une meilleure compréhension des Écritures: quelques exemples empruntés à l'œuvre de Jean Chrysostome* 9-24; B. Gain – *Basile de Césarée et la culture profane* 25-33; G. Madec – *Le platonisme des Pères* 34-53; L. Brottier – *Les tableaux de Jean Chrysostome: quand le discours devient peinture* 54-57; (nr 87: Quelle vision de l'homme au temps des martyrs) D. Vigne – *L'homme «théophore» Anthropologie d'Ignace d'Antioche* 2-11; B. Pouderon – *L'anthropologie des Apologistes grecs (IIe siècle)* 12-26; J. Fantino – *L'être humain et Dieu selon Irénée* 27-38; F. Chapot – *Qu'est-ce que l'homme? Variations sur un thème anthropologique chez Tertullien* 39-48; J. García – *L'homme chez Origène: une anthropologie pour la spiritualité* 49-59; (nr 88: Quelle vision de l'homme après Constantin) L. Brottier – *D'Antoine à Jean Chrysostome: permanence d'une*

- spiritualité 2-26; R. Winling – *Aspects significatifs de l'anthropologie de Grégoire de Nysse* 27-33; M.A. Vannier – *La conversion, axe de l'anthropologie de S. Augustin* 34-48; A. Louf – *L'homme dans l'histoire du salut selon Isaac le Syrien* 49-54; G. Kongs – *L'apport des Pères à l'anthropologie* 55-58.
46. CRISTIANESIMO NELLA STORIA 23 (2002) nr 1-2:
R. Somos – *Origenian Apocatastasis Revisited* 53-77;
47. CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE 54 (2002) nr 1:
A. Stępowska – *Dziedziczenie beztestamentowe krewnych kognacyjnych w świetle nowel 118 i 127 Justyniana* 57-81.
48. CZESTOCHOWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE 30 (2002):
G. Jaśkiewicz – *Życie zakonne w świetle «Mów» Grzegorza z Nazjanzu* 81-87; S. Urbański – „*Przez Jezusa do Maryi*” w poezji mistycznej św. Efrema 195-204.
49. DEUTSCHE VIERTELJAHRSSCHRIFT FÜR LITERATURWISSENSCHAFT UND GEISTESGESCHICHTE 76 (2002) nr 1-4:
E. Horn – *Die Versuchung des heiligen Serapion. Wirklichkeitsbegriff und Wahnsinn bei E.T.A. Hoffmann* 214-228
50. DEUTSCHES ARCHIV FÜR ERFORSCHUNG DES MITTELALTERS 58 (2002) nr 1-2:
K. Zechiel-Eckes – *Vom Armarium in York in den Düsseldorfer Tresor. Zur Rekonstruktion einer Liudger-Handschrift aus dem mittleren 8. Jahrhundert* 193-203.
51. DIALOGUES D'HISTOIRE ANCIENNE 28 (2002) nr 1-2:
M. Pillon – *Hydronymie et toponymie dans les régions orientales de l'Illyricum, de la conquête romaine aux invasions slaves (IIe s. av. J.-C. VIIIe s. apr. J.-C.)*, 41-60; M. Melusso – *In tema di „servi fugitiivi in ecclesia” in epoca giustinianea. Le «Bulle Sanctae Sophiae»* 61-92.
52. DIDASKALIA 32 (2002) nr 1-2:
P.G. Alves De Sousa – *O Símbolo nos Autores da Literatura Patrística Galaico-Lusitana* 9-39.
53. DISSERTATIONES PAULINORUM 11 (2002):
B. Degórski – *Postuszeństwo i pokora jako najważniejsze cnoty mnicha w dziełach św. Hieronima* 5-29.
54. DIVUS THOMAS 105 (2002) nr 31-33:
(Nr 31) C.M. Bondioli – *Cristo mediatore nell'«Adversus haereses» di Sant'Ireneo* 203-224.
55. EARLY MEDIEVAL EUROPE 11 (2002) nr 1-3:
N. Gradowicz-Pancer – *De-gendering female violence: Merovingian female honour as an „exchange of violence”* 1-18; S. DeGregorio – „*Nostrorum socordiam temporum” the reforming impulse of Bede's later exegesis* 107-122; W. Drews – *Jews as pagans? Polemical definitions of identity in Visigothic Spain* 189-207.

56. ECCLESIA ORANS 19 (2002) nr 1-3:
 J. Driscoll – *Uncovering the Dynamic „Lex orandi – lex credendi” in the Trinitarian Theology of Origen* 63-100; G. Bonaccorso – *la dinamica simbolica del sacramento* 349-373.
57. THE ECUMENICAL REVIEW 54 (2002) nr 1-4:
 Hegumen Hilariant (Alfeyev) – *The Patristic Heritage and Modernity* 91-111.
58. ELPIS 4 (2002) nr 6:
 P. Martyniuk – *Duchowość Wschodu* 13-24; D. Sawicki – *Modlitwa Jezu-sowa i jej wpływ na rozwój duchowości* 39-52; J. Tofiluk – *Hezechasz i jego wpływ na rozwój duchowości* 87-108; D. Popescu – *Aspekty dogmatyczne liturgii prawosławnej*, tłum. H. Paprocki 111-119; W. Tsingos – *Człowiek i jego odrodzenie według dogmatyki Kościoła prawosławnego w aspekcie bizantyjskiej tradycji liturgicznej*, tłum. J. Pańkowski 120-143; J. van Rossum – *Eucharystia w teologii św. Grzegorza Palamasa*, tłum. B. Doroszkiewicz 144-154; H. Paprocki – *Dogmat Niepokalanego Poczęcia* (prawosławny punkt widzenia) 253-259; H. Paprocki – *Diakonisy (historia i współczesność)* 260-272.
59. EŁCKIE STUDIA TEOLOGICZNE 3 (2002):
 M. Sieńkowski – *Elementy duchowości chrześcijańskiej w Liście do Kościoła w Koryncie św. Klemensa Rzymskiego* 89-105.
60. ENOUNTER 63 (2002) nr 1-2:
 D. Bundy – *Bishop Vologese and the Persian Siege in 359 C.E.: A Study in Ephrem's «Mēmērē on Nicomedia»* 55-63.
61. EPHEMERIDES LITURGICAE 116 (2002) nr 1-4:
 R. Fusco – *Il nuovo «Martyrologium Romanum»: considerazioni da una campionatura sui primi dieci giorni di ottobre* 72-95; A. Ward – *The Deacons of the «Martyrologium Romanum»* 96-125; R. Fusco – *Agiografia e fonti liturgiche: la nuova „Praefatio II de sanctis Martyribus” nel Messale Romano* 307-319; F. Manns – *Liturgia ebraica e liturgia cristiana a confronto: problemi di metodologia* 404-418.
62. EPHEMERIDES THEOLOGICAE LOVANIENSES 78 (2002) nr 1-4:
 (T. 1) G. Kalantzis – „*Duo filii*” and the „*Homo Assumptus*” in the Christology of Theodore of Mopsuestia: The Greek Fragments of the «Commentary on John» 57-78; (T. 2-3) *Elenchus bibliographicus* 2002, 1-831; (T. 4) D.J. Bingham – *Hope in Irenaeus of Lyons* 265-282; C. Houtman – *Der „Tatian“ des Pentateuch: Einheit und Kohärenz in Exodus 19-40*, 381-395.
63. ERBE UND AUFRAG 78 (2002) nr 1-6:
 T. Heither – *Erlösung als Geschäft oder: Lohnt es sich, Christ zu sein?* 128-140; Ch. Joest – *Basilius der Große (330-379) und seine Familie* 141-146; A. Böckmann – *Von den Werkzeugen und Sachen des Klosters (Regula Benedicti, cap. 32)*, 263-275; M. Pesch – *Sind wir arm? Sollen wir arm sein? Zur*

Frage nach unserer Armut in einer benediktinischen Gemeinschaft 276-285; M. Schambeck – *Sich in Gott einwurzeln und so Welt gestalten. Zum Verständnis von Contemplatio bei Gregor dem Großen* 286-300; P. Bielefeld – *Erlösung vom Tod. Christus als Überwinder des Todes* 301-313; P. Luislampa – *Kontemplation als schauende Aufmerksamkeit für Gott. Zur Bedeutung der Kontemplation bei Gregor dem Großen unter besonderer Berücksichtigung des II. Buches der «Dialoge»* 370-381; P. Bielefeld – *Jesus Christus, das Bild des unsichtbaren Gottes* 382-393; H. Krins – *Die fünf Verheißungen an den heiligen Benedikt* 394-396; M. Ellinger – „*Habitare secum – Wohnen in sich selbst*“. *Kontemplation bei Papst Gregor dem Großen im zweiten Buch seiner «Dialoge»* 452-471.

64. ESPE (2002) nr 58-60:

(Nr 58) *Perły z Tradycji. Szczęśliwszy, kto ubóstwem się podpiera* (Minucjusz Feliks – OŻ II 370-371; Klemens Aleksandryjski – OŻ III 204-205), fragmenty wybrał A. Langhammer 78-79; (nr 59) *Perły z Tradycji. Zwierciadło czystości* (św. Ambroży – PSP 35), fragmenty wybrał A. Langhammer 202-204; E. Kryściak – *Święta męczennica (Agnieszka)* 74; (nr 60) *Perły z Tradycji. Książka czyni duszę wewnętrznie piękną* (św. Cezary z Arles – OŻ IV 528-528), fragmenty wybrał A. Langhammer 68-69; E. Kryściak – *Nauczyciel Hiszpanii* (św. Izidor z Sewilli) 70.

65. ESTUDIO AGUSTINIANO 37 (2002) nr 1-3:

P. De Luis – *Comentario a la Regla de san Agustín. Capítulo segundo* (II), 5-74; *Capítulo tercero* (I), 275-317; (II) 451-521.

66. ESTUDIOS BÍBLICOS 60 (2002) nr 1-4:

L.H Feldman – «*The death of Moses*», according to Philo 225-254; T. Löfstedt – *A message for the last days: «Didache» 16, 1-8 and the New Testament Traditions* 351-380.

67. ETHOS 15 (2002) nr 57-60:

(Nr 59-60) G. Reale – *Trzy paradygmaty metafizyki stworzone przez myśl grecką i chrześcijańską*, tłum. E.I. Zieliński 20-29.

68. LES ETUDES CLASSIQUES 70 (2002) nr 1-3:

Ch.M. Ternes – *L'Europe dans l'oeuvre d'Ausone* 93-99.

69. ETUDES THÉOLOGIQUES & RELIGIEUSES 77 (2002) nr 1-4:

M. Despland – *L'évêque, le lièvre et le chien* 401-414.

70. EUROPEAN JOURNAL OF THEOLOGY 11 (2002) nr 1-2:

R. Riesner – *Der Hebräer-Brief nach Altkirchlichen Zeugnissen* 15-29.

71. FAITH AND PHILOSOPHY 19 (2002) nr 1-2:

K.A. Rogers – *The Abolition of Sin: A Response to Adams in the Augustinian Tradition* 69-84.

72. FRANCIA 29 (2002) nr 1:

R. Kaiser – *Autonomie, Integration, bilateraler Vertrag – Rätien und das Frankreich im frühen Mittelalter* 1-27.

73. FORUM KATHOLISCHE THEOLOGIE 18 (2002) nr 1-4:
 J.J. Ayán Calvo – *Datierung und Echtheit der Ignatianischen Briefe* 81-105.
74. GREGORIANUM 83 (2002) nr 1-4:
 N.T. Wright – *Jesus' Resurrection and Christian Origins* 615-635.
75. GYMNASIUM 109 (2002) nr 1-6:
 Th. Baier – *Cicero und Augustinus. Die Begründung ihres Staatsdenkens im jeweiligen Gottesbild* 123-140.
76. HAGIOGRAPHICA 8 (2001):
 M. Jost – *Die Patrozinien der Kirchen Roms während des ersten Jahrtausends. Entstehung, Bedingungen und Zusammensetzung* 1-34; S. Gavinelli – *Per una edizione della «Vita Sancti Gaudentii»: i codici carolingi* 35-86; W.D. McCready – *Miracles at Eleventh-Century Montecassino: Gregory the Great and the Desiderian «Dialogues»* 87-119; E. D'Angelo – *Il dossier delle sante Flora e Lucilla e la «Augmentatio passionis» (BHL 5021c)*, 121-164.
77. HARVARD THEOLOGICAL REVIEW 95 (2002) nr 1-4:
 S. Emmel – *The Recently Published «Gospel of the Savior» („Unbekanntes Berliner Evangelium“): Righting the Order of Pages and Events* 45-72; J. Joosten – *The «Gospel of Barnabas» and the «Diatessaron»* 73-96; C.W. Griffin – D.L. Paulsen – *Augustine and the Corporeality of God* 97-118; J.Z. Pastis – *Dating the «Dialogue of Timothy and Aquila»: Revisiting the Earlier „Vorlage“ Hypothesis* 169-195; S.J.D. Cohen – *Judaism without Circumcision and „Judaism“ without „Circumcision“ in Ignatius* 395-415; T. Paige – *Who Believes in „Spirit“? Πνεῦμα in Pagan Usage and Implications for the Gentile Christian Mission* 417-436.
78. HEILIGER DIENST 56 (2002) nr 1-4:
 M. Puzicha – „Es geschehe mit Demut, Ernst und Ehfurcht“ (RB 47, 3). *Der Dienst des „Lektors“ in der Benediktusregel* 266-276.
79. HERMENEIA (2002) nr 1-2:
 (Nr 1) A. Kallis – *Tod und Auferstehung in der Orthodoxen Kirche und Theologie. Vom Fest der christlichen Identität* 7-25; (nr 2) J. Zerlin – *Im Spiegel der Lampen. Von den Anfängen christlicher Symbolik und Ikonographie an spätantiken Öllampen (Teil 5)*, 41-50.
80. HERMES 130 (2002) nr 1-4:
 A. Coşkun – *Trennungsschmerz eines anhänglichen Vaters. Zum Hintergrund von Ausonius, «Pater ad filium»* 209-222; V. Buchheit – *Laktanz und seine „testimonia veritatis“* 306-315; Ch. Tornau – *Augustinus und das „hidden curriculum“: Bemerkungen zum Verhältnis des Kirchenvaters zum Bildungswesen seiner Zeit* 316-337; H. Tränkle – *Vermeintliche Interpolationen bei Paulinus von Nola* 338-361; Ch. Gnilka – *Textprobleme bei Paulinus Nolanus* 362-377.
81. THE HEYTROP JOURNAL 43 (2002) nr 1-4:
 P.F. Bradshaw – *Did the Early Eucharist ever have a Sevenfold Shape?* 73-

- 75; F.B.A. Asiedu – *Augustine's Christian-Platonist Account of Goodness: A Reconsideration* 328-343; A. Meredith – *Origen and Gregory of Nyssa on the Lord's Prayer* 344-356.
82. HISPANIA 62 (2002) nr 210-212:
A. Isla Frez – *El „officium palatinum“ visigodo. Entorno regio y poder aristocrático* 823-848.
83. HISTORIA 51 (2002) nr 1-4:
G. Wesch-Klein – *Der Laterculus des Polemius Silvius – Überlegungen zu Datierung, Zuverlässigkeit und historischem Aussagewert einer spätantiken Quelle* 57-88; M. Meier – *Kaiserherrschaft und „Volksfrömmigkeit“ im Konstantinopel des 6. Jahrhunderts n. Chr. Die Verlegung der Hypapante durch Justinian im Jahr 542*, 89-111; W. Riess – *Die historische Entwicklung der römischen Folter- und Hinrichtungspraxis in kulturvergleichender Perspektive* 206-226; T.D. Barnes – *Valentinian, Auxentius and Ambrose* 227-237; Ph. Bruggisser – *Rarissimes païens. L'art du persiflage dans le «Contre Symmaque» de Prudence* 238-253; E. Wirbelauer – *Aberkios, der Schüler des reinen Hirten, im Römischen Reich des 2. Jahrhunderts* 359-382; H. Dolenz – R. Jernej – *Zum Umbau des Amphitheaters von Virunum in den Jahren 183/184 n. Chr. Archäologische und epigraphische Quellen in Ergänzung* 481-501; M. Lolli – „*Massenziobis*“ in *«Pan.» IV (X) [321 d. C.]: il monito di Costantino imperatore al collega Licinio* 502-508.
84. HISTORISCHE ZEITSCHRIFT 274 (2002) nr 1-3:
J. Spielvogel – *Die historischen Hintergründe der gescheiterten Akkulturation im italischen Ostgotenreich (493-553 n. Chr.)* 1-24;
85. IRÉNIKON 75 (2002) nr 1-4:
A. Peckstadt – *L'autorité dans l'glise: une approche orthodoxe* 35-52;
B. Mailleux – *Hérité par l'Esprit: une approche de la théologie du salut chez saint Irénée* 147-173.
86. IRISH BIBLICAL STUDIES 24 (2002) nr 1-4:
M. Dowling – *Proverbs 8, 22-31 in the Christology of the Early Fathers* 99-117; C.A. Smith – *The Consequences of the Increase in and the Changed Role of Letter-Writing for the Early Church* 146-174.
87. IRISH THEOLOGICAL QUARTERLY 67 (2002) nr 1-4:
D. Woods – *Eusebius on Some Constantinian Officials* 195-223; I. Davidson – *Reappropriating Patristic Christology: One Doctrine, Two Styles* 225-239.
88. ISTINA 47 (2002) nr 1-4:
J. de Pergame – *L'institution synodale. Problèmes historiques, ecclésiologiques et canoniques* 14-44; Saint Grégoire l'Illuminateur et la conversion de l'Arménie à la foi chrétienne (*Erevan et Etchmiadzine, 23-27 septembre 2001*) – documents 309-314.

89. JAHRBUCH FÜR LITURGIK UND HYMNOLOGIE 41 (2002):
J. Conrad – *Die altspanische Liturgie in Toledo als Ausdrucksform mittelalterlichen Landeskirchentums* 54-67.
90. THE JEWISH QUARTERLY REVIEW 92 (2001) nr 1-4:
L.H. Feldman – *The Portayal of Phinehas by Philo, Pseudo-Philo, and Joesphus* 315-345.
91. JOURNAL OF BIBLICAL LITERATURE 121 (2002) nr 1-4:
P.B. Munoa III – *Jesus, the „Merkavah”, and Martyrdom in Early Christian Tradition* 303-325.
92. JOURNAL OF COPTIC STUDIES 4 (2002):
R. Cortopassi – *Les toiles en lin à décor broché dans la collection de tissus égyptiens du musée du Louvre* 1-24; Ch. Joest – *Die Pachom-Briefe 1 und 2. Auflösung der Geheimbuchstaben und Entdeckungen zu den Briefüberschriften* 25-98; O.F.A. Meinardus – *Stätten der Gotteserfahrung in koptischen Traditionen: Bäume, Höhlen und Quellen* 99-112; H. Förster – *Vier Wiener koptische Papyrusfragmente* 113-126; Ch.W. Hedrick – *Newly Identified Fragments of Coptic Acts and the Apocalypse* 127-132; K. Schüssler – *Analyse der Lektionarhandschrift sa 530^L*, 133-165; H. Suermann – *Koptische Texte zur arabischen Eroberung Ägyptens und der Umayyadenherrschaft* 167-186; Y.N. Youssef – *Recomendations to the Priests Severus of Antioch or Severus of El-Ashmunein* 187-196.
93. JOURNAL OF EARLY CHRISTIAN STUDIES 10 (2002) nr 1-4:
S.J. Davis – *Crossed Texts, Crossed Sex: Intertextuality and Gender in Early Christian Legends of Holy Women Disguised as Men* 1-36; F.G. McLeod – *The Christological Ramifications of Theodore of Mopsuestia's Understanding of Baptism and the Eucharist* 37-75; W.E. Klingshirn – *Defining the Sortes Sanctorum: Gibbon, Du Cange, and Early Christian Lot Divination* 77-130; M. Penn – *Performing Family: Ritual Kissing and the Construction of Early Christian Kinship* 151-174; C. Conybeare – *The Ambiguous Laughter of Saint Laurence* 175-202; J. Lössl – *Julian of Aeclanum on Pain* 203-243; R. Cross – *Individual Natures in the Christology of Leontius of Byzantium* 245-265; N. Constas – *An Apology for the Cult of Saints in Late Antiquity: Eustratius Presbyter of Constantinople, «On the State of Souls after Death» (CPG 7522)* 267-285; C. Osiek – *Perpetua's Husband* 287-290; A. H. Becker – *Anti-Judaism and Care for the Poor in Aphrahat's «Demonstration»* 20, 305-327; M. Malamud – *Writing Original Sin* 329-360; M. L. Colish – *Why the Portiana? Reflections on the Milanese Basilica Crisis of 386*, 361-372; J. T. Lienhard – *2001 NAPS Presidential Address: The Christian Reception of the Pentateuch: Patristic Commentaries on the Books of Moses* 373-388; D. Kimber Buell – *Race and Universalism in Early Christianity* 429-468; B.E. Daley – „Heavenly Man” and „Eternal Christ”: *Apolinarius and Gregory of Nyssa on the Personal Identity of the Savior* 469-488;

- R.A. Layton – *Plagiarism and Lay Patronage of Ascetic Scholarship: Jerome, Ambrose, and Rufinus* 489-522.
94. THE JOURNAL OF ECCLESIASTICAL HISTORY 53 (2002) nr 1-4:
W. Treadgold – *Photius before his Patriarchate* 1-17; A. Brent – *Cyprian's Reconstruction of the Martyr Tradition* 241-268; D. Hipshon – *Gregory the Great's „Political Thought”* 439-453.
95. JOURNAL OF THE HISTORY OF PHILOSOPHY 39 (2001) nr 1-4:
M. Mendelson – *By the Things Themselves: Eudaimonism, Direct Acquaintance and Illumination in Augustine's «De magistro»* 467-489.
96. JOURNAL FOR THE STUDY OF THE PSEUDOPIGRAPHIA 12 (2002) nr 1-2:
J.E. Taylor – *Virgin Mothers: Philo on the Women Therapeutae* 37-63; A.Y. Kim – *Cain and Abel in the Light of Envy: A Study in the History of the Interpretation of Envy in Genesis 4, 1-16*, 65-84; D.C. Allison – *Job in the «Testament of Abraham»* 131-147; M.F. Whitters – *Testament and Canon in the «Letter of Second Baruch» (2 Baruch 78-87)*, 149-163.
97. THE JOURNAL OF THEOLOGICAL STUDIES 53 (2002) nr 1-2:
K.L. Gaca – *Driving Aphrodite from the World: Tatian's Encratite Principles of Sexual Renunciation* 28-52; Ph.R. Amidon – *Paulinus' Subscription to the «Tomus ad Antiochenos»* 53-74; I. Pásztori-Kúpan – *An Unnoticed Title in Theodoret of Cyrus' «ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΚΥΠΙΟΥ ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΕΩΣ»* 102-111; W.S. Watt – *The Text of Ambrose's «De Officiis»* 112-118; J.C. O'Neill – *How early is the Doctrine of „Creatio ex nihilo”?* 449-465; E. Digeser – *Porphyry, Julian, or Hierocles? The Anonymus Hellene in Makarios Magnes' Apokritikos* 466-502; A. Whealey – *The Apocryphal Apocalypse of John. A Byzantine Apocalypse from the Early Islamic Period* 533-540; P.L. Buck – *The Pagan Husband in Justin, «2 Apology» 2, 1-20, 541-546*; D. Wood – *Gregory Thaumaturgus and the Earthquake of 344*, 547-553; A. Breeze – *Elaphus the Briton, St Germanus, and Bede* 554-557.
98. KALISKIE STUDIA TEOLOGICZNE 1 (2002):
M. Kieling – *Wkład Alkuina w odnowę teologiczną epoki karolińskiej* 161-173; I. Pająk – *Ojcostwo św. Józefa w świetle literatury patrystycznej* 361-367.
99. KERYKS 1 (2002):
S. Bielecki – *Chrześcijański keryks* 37-51; A. Eckmann – *Osobowość dobrego katechety w świetle «De catechizandis rudibus» św. Augustyna* 53-60.
100. KIRCHE UND ISRAEL 16 (2001) nr 1-2:
D. Boyarin – *Als Christen noch Juden waren. Überlegungen zu den jüdisch-christlichen Ursprüngen*, übersetzt W. Stegemann 112-129.
101. КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ СТУДИИ 14 (2001):
И. Тот – *Библейские цитаты в «Вердальном поведени» Константина Философа* 40-44; W. Stępniaak – *Św. Katarzyna Aleksandryjska u Słowian Południowych i Zachodnich* 197-204.

102. LAÓS 9 (2002) nr 1-2:
(Nr 1) A. de Maria – *La Chiesa nella teologia africana tra III e IV secolo (II)*, 34-44; (nr 2) A. de Maria – *Cristianesimo e Islam: Storia di un confronto* 65-76.
103. LEGNICKIE WIADOMOŚCI DIECEZJALNE 11 (2002) nr 1-4:
R. Kisiel – *Patrystyczne źródła chrześcijańskiej antropologii filozoficznej* 86-91.
104. LITERATŪRA 43 (2001) nr 3:
D. Alekna – *Šv. Augustinas ir retorika: paradoksali gynyba* 97-105.
105. LITURGIA SACRA 8 (2002) nr 1-2:
M. Pisarzak – *Nazwy liturgii na Zachodzie* 43-57.
106. MAGISTRA 8 (2002) nr 1-2:
(Nr 1) M.B. Smyth – *Widows, Consecrated Virgins and Deaconesses in Ancient Gaul* 53-84; (nr 2) B. McNary-Zak – *Problematizing women and Holy Land Pilgrimage in Late Antiquity* 3-24; A. Minore – *Julian of Norwich and Saint Benedict* 45-61; J.N. Brown – *The Rule of St. Benedict and Envisioning Jesus* 62-76.
107. LA MAISON DIEU (2002) nr 229-232:
(Nr 231) M.L. Chaieb-Bourgueil – *Temps et sacramentalité dans la théologie eucharistique d'Iréneé de Lyon* 67-90; (nr 232) M. Corbin – „Il nous a donné sa mort en gage”. *Le mystère pascal chez saint Augustin* 35-74.
108. MARIANUM 63 (2001) nr 159-160:
M. Van Esbroeck – *Some earlier features in the «Life of the Virgin»* 297-308.
109. MEANDER 57 (2002) nr 1-4:
M. Eder – *Traktat Nowacjana «O widowiskach» – kilka uwag o tekście i autorze* 59-68; Nowacjan – *«O widowiskach»*, tłum. zb. pod kierunkiem J. Pignonia 69-75; A. Kwaczek – *«De spectaculis» Nowacjana – kompozycja, wzorce, odniesienia* 77-85; M.J. Leszka – *Aelia Zenonis, żona Bazyliskosa* 87-93; A.M. Komornicka – *Rady Grzegorza z Nazjanu dla kaznodziejów* 171-173; K. Narecki – *Historia powstania słownika H.G. Liddella: A Greek-English Lexicon* 205-223.
110. MÉLANGES DE L'ÉCOLE FRANÇAISE DE ROME 113 (2001) nr 1 (Moyen Âge):
D. Rovina – *Insediamenti rurali tra antichità e medioevo; il sito di Santa Filitica* 9-26.
111. MELITA THEOLOGICA 53 (2002) nr 1-2:
J. Lupi – *Saint Augustine's Doctrine on Grace* (I) 41-64; (II) 175-184.
112. MEMORANDA 76 (2002) nr 1-4:
M. Dylewska – *Koncepcja świętych wizerunków u św. Jana Damasceńskiego* 672-678.
113. MIEJSKA ŚWIĘTE (2002) nr 1-12:
(Nr 1) J.S. Partyka – *Kartagina – dziedzictwo Dydony* 6-9; J.S. Partyka –

Afryka prowincją Rzymu 10-16; J.S. Partyka – *Otwarty brzuch Melkarta* 16-18; J.S. Partyka – *Zanim urodził się Augustyn. Początki chrześcijaństwa w Afryce Rzymskiej* 19-21; J. Naumowicz – *Jak stawać się chrześcijaninem. Aforyzmy Tertuliana* 22-23; (nr 2) J. Kręcidło – *Są Anglami, niech będą aniołami* 4-5; J. Strzelczyk – *Wyspa świętych i uczonych* 6-9; R. Bulas – *Bóg i człowiek – współtwórcy świata. Kościół celtycki w Irlandii* 12-17; J. Naumowicz – *Święty Patryk – Apostoł Zielonej Wyspy* 18-21; A. Datko – *Krzyż i jarzębina wiedzy* 22-24; J. Miazek – *Liturgia celtycka* 25-26; M. Wojciechowski – *Ruiny, świątynie i pejzaże* 27-28; E. Dożańska – *Homilie w kamieniu* 29-32; Z. Sareło – *Śladami św. Kolumby* 49-52; (nr 4) J. Strzelczyk – *Pielgrzymowanie do Jerozolimy* 4-7; J.S. Partyka – *Najstarsze wizerunki Jezusa Chrystusa* 12-15; J.S. Partyka – *Acheropity bizantyjskie* 16-19; (nr 8) J.S. Partyka – *Syn tylu też* 8-16; J.S. Partyka – *Początek końca rzymskiej Afryki* 17-18; I. Jurek – *Umilowanie mądrości* 19; Z. Kubiak – *Pożegnanie w Ostii* 20-21; J.S. Partyka – *Ostia. Ujście Tybru* 22-27; J. Naumowicz – *Doktor łaski* 31-32; J.S. Partyka – *Arianizm. Religia Wandalów* 33-35; J. Strzelczyk – *Czarna legenda Wandalów* 36-38; (nr 12) C. Napiórkowski – *Ikonoklazm, czyli spór o obrazy* 22-25; A. Jacyniak – *Mistyka Wschodu* 31-34; J. Kazimierczak – *Maryja obrazem Kościoła* 40-42; J.S. Partyka – *Najstarsze wizerunki Matki Bożej w katakumbach* 43-45.

114. MNEMOSYNE 55 (2002) nr 1-6:

S. Bobzien – *A Greek Parallel to Boethius' «De hypotheticis syllogismis»* 285-300; A. Coşkun – *Chronology in the «Eucharisticos» of Paulinus Pellaeus: A Reassessment* 329-344.

115. MODERN BELIEVING 43 (2002) nr 1-4:

(Nr 3) W.H.C. Frend – *The MCU and the Study of the Early Church* 39-42; (nr 4) I. Moody – *Catching Chrysostom: An Ancient Ministry for a Modern World* 18-24.

116. THE MODERN SCHOOLMAN 79 (2002) nr 1-4:

J.R. Fortin – „*Satisfactio*” in St. Benedict's *«Regula»* and St. Anselm *«Cur Deus Homo»* 305-311.

117. MODERN THEOLOGY 18 (2002) nr 1-4:

S. Coakley – *Re-thinking Gregory of Nyssa: IntroductionGender, Trinitarian Analogies, and the Pedagogy of «The Song»* 431-443; L. Ayres – *On Not Three People: The Fundamental Themes of Gregory of Nyssa's Trinitarian Theology as Seen in «To Ablabius: On Not Three Gods»* 445-474; M.R. Barnes – *Divine Unity and the Divided Self: Gregory of Nyssa's Trinitarian Theology in its Psychological Context* 475-496; B.E. Daley – *Divine Transcendences and Human Transformation: Gregory of Nyssa's Anti-Apollinarian Christology* 497-506; M. Laird – *Under Solomon's Tu-telage: The Education of Desire in the «Homilies on the Song of Songs»*

- 507-525; L. Turcescu – „Person” versus „Individual”, and Other Modern Misreadings of Gregory of Nyssa 527-539; D.B. Hart – The Mirror of the Infinite: Gregory of Nyssa on the „Vestigia Trinitatis” 541-561.
118. MONASTICA 43 (2002) nr 1-3:
D. Huerre – S. Benedetto parla ancora (nr 1) 43-44; (nr 2) 33-35; (nr 3) 39-41.
119. MORALIA 25 (2002) nr 1-4:
M. Raczkiewicz – Evagrio Póntico. *De ocho espíritus de malicia* 219-253.
120. MÓWIĄ WIEKI (2002) nr 1-12:
(Nr 1) P. Janiszewski – Aniołowie późnego antyku 6-11; (nr 4) M.B. Leszka – Helena, matka Konstantyna Wielkiego 30-32; (nr 6) P. Janiszewski – Czciciele osła 6-10); (nr 7) M.J. Leszka – Śladami Bizantyńczyków po Tesalonice 51-57; (nr 8) P. Marciniak – Bizantyńskie konkursy piękności 6-8; (nr 9) M.J. Leszka – Synobójczyni i święta 42-46; (nr 10) K. Janic – Nestorianie w Chinach 8-11; (nr 11) Ch. Wickham – Elity wczesnego średniowiecza 6-11; M.B. Leszka – Dziewica na bizantyńskim tronie 31-35.
121. MÜNCHENER THEOLOGISCHE ZEITSCHRIFT 53 (2002) nr 1-4:
M. Thurner – Der Dialog von Angesicht zu Angesicht als Denkform. Überlegungen zur Begründung einer „Christlichen Philosophie” 308-324.
122. MUSEUM HELVETICUM 59 (2002) nr 1-4:
H. Bietenhard – Zur Etymologie des griechischen Wortes λαός/Volk 1-11; B. Bleckmann – Die Alamannen im 3. Jahrhundert: Althistorische Bemerkungen zur Ersterwähnung und zur Ethnogenese 145-171; S. Ratti – Réponses de l’«*Histoire Auguste*» aux apologistes Tertullien et Lactance 229-237.
123. NEDERLANDS ARCHIEF VOOR KERKGESCHIEDENIS 82 (2002) nr 1-3:
J. Stevenson – Brothers and Sisters: Women and Monastic Life in Eight-Century England and Frankia 1-34; (nr 3) Index to volumes 23-80 (1930-2000).
124. NEDERLANDS THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT 56 (2002) nr 1-4:
B. Wagemakers – De vlucht naar Pella. Een oude discussie en een nieuwe suggestie 89-98; P.W. van der Horst – Joden en hooligans in de late oudheid 273-279.
125. NEW TESTAMENT STUDIES 48 (2002) nr 1-4:
J. Lieu – „Impregnable Ramparts and Walls of Iron”: Boundary and Identity in Early „Judaism” and „Christianity” 297-313; J.R. Edwards – The «*Gospel of the Ebionites*» and the *Gospel of Luke* 568-586.
126. NICOLAUS 29 (2002) nr 1-2:
(Nr 1) R. Scognamiglio – I Padri della Chiesa e scrittori ecclesiastici in Occidente di fronte al „fare teologia” 35-51; (nr 2) M.G. Mara – La santità vocazione universale. Agostino: Le «*Confessioni*» 63-79; R. Scognamiglio – „Sia santificato il tuo nome” Santità del Padre e santità dei figli nella

- interpretazione dei Padri Greci alla prima petizione del Padrenostro* 81-90; D. Popescu – *La canonizzazione dei santi nella Chiesa ortodossa* 111-125; I. Eustatios – *A la recherche de la sainteté oubliée au début du nouveau millénaire. Un point de vue orthodoxe* 127-136; V. Zelinsky – „*Il pensiero di Cristo*”: *la conoscenza mistica nelle «Centurie gnostiche» di San Massimo il Confessore* 205-213.
127. NOUVEAUX CAHIERS MARIALS (2002) nr 65-68:
 (Nr 68) B. Meunier – *La sainteté de Marie. L'enseignement des Pères de l'Église* 3-7.
128. NOVUM TESTAMENTUM 44 (2002) nr 1-4:
 D.M. Scholer – *Bibliographia Gnostica: Supplementum II/5*, 55-94. S.R. Johnson – *The Hidden/Revealed Saying in the Greek and Coptic Versions of «Gos. Thom.» 5 & 6*, 176-185; M. De Jonge – *The Two Great Commandments in the «Testaments of the Twelve Patriarchs»* 371-392.
129. NOWY FILOMATA 6 (2002) nr 1-4:
 B. Pawłowska – *Sancti tituli w katakumbach rzymskich* 57-62; R. Nakanieczny – *Mowa, wymowa i rozmowa w «De officiis» Cicerona i «De officiis ministrorum» św. Ambrożego* 109-118; S. Miozga – *Symbolika Babilonu w «De civitate Dei» św. Augustyna* 131-144.
130. NUMEN 49 (2002) nr 1-4:
 A.A. Nagy – „*Superstitio*” et „*Coniuratio*” 178-192; S. Evans – *The Scent of a Martyr* 193-211.
131. NUOVA UMANITÀ 24 (2002) nr 139-144:
 B. Bentas – *Il „ritmo” trinitario della verità in Ireneo di Lione* 181-195; C. Bonfante – *I Padri Cappadoci e la Trinità. Piste per una rilettura* 197-218; P. Coda – *Il «De Trinitate» di Agostino e la sua promessa* 219-248.
132. OBNOVLJENI ŽIVOT 57 (2002) nr 1-4:
 A.S. Burnside – *Sveti Augustin o nastanku ljudskog života* 197-205.
133. ONE IN CHRIST 37 (2002) nr 1-4:
 G. Tavard – *Religious Philosophy and the Conversion of St Augustine* 41-56; J. Pelikan – *Comprehensiveness or Catholicity?* 12-24.
134. ORDENS NACHRICHTEN 41 (2002) nr 1-6:
 (Nr 5) H. Altmann – „*Jedem wurde soviel zugeteilt, wie er nötig hatte*” (*Apg 4, 35*). *Mit dem hl. Benedikt auf der Suche nach dem zum Leben Notwendigen* 40-42; (nr 6) B. Hubl – *Lebensqualität nach der Regel des hl. Benedikt* 21-33.
135. ORIENTALIA CHRISTIANA ANALECTA (2002) t. 266-267:
 (T. 266) Mgr Petit, assomptionniste, fondateur des „*Échos d'Orient*”, archevêque latin d'Athènes (1868-1927). *Actes du Colloque – Rome, 15-17 décembre 1997*, ed. B. Holzer, Roma 2002, ss. 229; (T. 267) G. Winkler – *Das Sanctus. Über den Ursprung und die Anfänge des Sanctus und sein Fortwirken*, Roma 2002, ss. 281.

136. ORIENTALIA CHRISTIANA PERIODICA 68 (2002) nr 1-2:
 S. Jammo – *The Anaphora of the Apostles Addai and Mari: A Study of Structure and Historical Background* 5-35; V. Ruggieri – A. Acconci – J.M. Featherstone – *Amboni cari e la «Vita Xenae seu Eusebiae» di Mylasa* 37-88; M. van Esbroeck – *Traité acéphale arménien sur les trois premiers Conciles et son attribution probable à Jean Mayravanetsi* 89-174; I. Zužek – *Studio storico-giuridico sui titoli del patriarca dei Greco-Melkiti* 175-203; A. Panayotov – *The Synagogue in the Copper Market of Constantinople: A Note on the Christian Attitudes toward Jews in the Fifth Century* 319-334.
137. ORTHODOXES FORUM 16 (2002) nr 1-2:
 F. Gabbauer – *Gottesschau und Lichtvision bei den byzantinischen Mystikern* 5-17.
138. OSTKIRCHLICHE STUDIEN 51 (2002) nr 1-4:
 G. Kapriev – *Gibt es eine byzantinische Philosophie?* 3-28; D. Schon – *Zur Wahrnehmung des Islam in Ostkirchen des 9. und 10. Jahrhunderts* 29-51; E. Suttner – *Unwissenheit über die Anderen als Hauptursache für das Fortbestehen der Schismen zwischen Ost und West* 209-224; P. Viscuso – *Death in Late Byzantine Canon Law* 225-248.
139. PAMIĘTNIK LITERACKI 93 (2002) z. 3:
 J. Sawicka – *Symbolika lunarna w średniowiecznej poezji liturgicznej* 5-35.
140. PASTORES (2002) nr 14-17:
 (Nr 16) J. Naumowicz – *Chrystus – prawdziwy pedagog* 7-12.
141. PERSPECTIVA 1 (2001) nr 1:
 P. Liszka – *Procesiones en el Dios según la Tradición griega y la Tradición latina* 155-174.
142. PHILOLOGUS 146 (2002) nr 1-2:
 A. Coşkun – *Die sogenannten „Fasti“ und der «Consularis liber» des Ausonius. Mit einem Exkurs zur Karriere des Proculus Gregorius* 350-359.
143. PHILOSOPHIA REFORMATA 67 (2002) nr 1-2:
 A.P. Bos – *Gnostische spiritualität: de Grieks-filosofische component* 108-127; W. Elgersma Hellemans – *Justin Martyr and the „Logos“: an apologetical strategy* 128-147.
144. PHILOSOPHICAL INVESTIGATIONS 25 (2002) nr 1-4:
 C. Thompson – *Wittgenstein, Augustine and the Fantasy of Ascent* 153-171.
145. PHILOSOPHISCHES JAHRBUCH 109 (2002) nr 1-2:
 J. Brachtendorf – *Selbsterkenntnis: Thomas von Aquin als Kritiker Augustins?* 254-270.
146. PHOENIX 56 (2002) nr 1-2:
 A. Kalinowski – *The Vedii Antonini: Aspects of Patronage and Benefaction in Second-Century Ephesus* 109-149.
147. POLONIA SACRA 6 (2002) nr 10-11:
 (Nr 10) S. Kaczmarek – *Eklezjalny wymiar pokuty w «Listach» św. Bazy-*

- lego Wielkiego 195-216; (nr 11) P. Zarębski – *Macierzynski wymiar Kościoła w «Wielkiej Katechezie» św. Grzegorza z Nyssy* 341-348.
148. POSITIONS LUTHÉRIENNES 50 (2002) nr 1-4:
A. Noblesse-Rocher – „*L'antijudaïsme au Moyen Âge: un état de la question*” 121-137.
149. POZNAŃSKIE STUDIA TEOLOGICZNE (2002) nr 12-13:
(Nr 13) A. Swoboda – *Rodzina w pismach Ojców Apostolskich* 41-52; P. Wygralał – *Hiszpańska historiografia kościelna „Anuario de Historia de la Iglesia” (1992-2001)*, 135-151.
150. PROCHE ORIENT CHRÉTIEN 51 (2001) nr 1-4:
G. Gianazza – *Dieu Père dans la théologie arabe chrétienne* 12-34; L. Perrone – *Les commentaires d'Origène sur „Jean” et „Matthieu” tradition, innovation et système* 35-69; J. Buhagiart-Bianco – *La tradition des Pères l'Église: héritage ou promesse?* 112-120, Isaac le Syrien – *La grâce, non pas les œuvres*, présentation et trad. A. Louf 243-246; Y. de Andia – *Liturgie des pauvres et théologie du Corps du Christ chez saint Jean Chrysostome* 247-260; Y.N. Youssef – *Arabic Manuscripts of the Philalethres of Severus of Antioch* 261-266
151. PRZEGLĄD NAUK HISTORYCZNYCH 1 (2002) nr 1-2:
(Nr 1) S. Bralewski – *Uwagi na temat antyheretyckiego ustawodawstwa cesarza Konstantyna Wielkiego* 7-20; M.J. Leszka – *Konstantyna, żona cesarza Maurycjusza* 21-32; (nr 2) T. Wolińska – *Armeńscy współpracownicy Justyniana Wielkiego*, cz. 1: *Dezerterzy z armii perskiej w Bizancjum* 5-31.
152. PRZEGLĄD POWSZECHNY 119 (2002) nr 1-12:
(Nr 1) *Modlitwa św. Jana Chrzciciela*, tłum. R. Zarzeczny 10-11; T. Grodecki – *Chrześcijańskie koncepcje filozofowania w starożytności* (I): nr 1, 90-99; (II): nr 2, 215-224; (III): nr 3, 377-386; (nr 2) Anonim – *Litania do bóstwa Jezusa Chrystusa*, tłum. R. Zarzeczny 149-150; (nr 3) „*Homilia paschalna*” Jana z Berytu, tłum. R. Zarzeczny 287-288; (nr 4) „*Żywot Adama i Ewy*” według synaksariów etiopskich 9-13, tłum. R. Zarzeczny 9-13; (nr 5) *Etiopski hymn przed wizerunkiem Maryi*, tłum. R. Zarzeczny 153-154; (nr 6) *Modlitwa niedzienna z IV wieku*, tłum. R. Zarzeczny 305-306; (nr 7-8) *Hymn koptyjski o Ukrzyżowaniu Pańskim*, tłum. R. Zarzeczny 11-12; (nr 9) *Hymn św. Pawła z «Męczeństwa św. Pelagii z Cezarei»* zwanego też *«Listem św. Pelagii»*, tłum. R. Zarzeczny 193-194; (nr 10) *Oda Salomona (XI)*, tłum. R. Zarzeczny 9-10; (nr 11) *Liturgia koptyjska. Dwudziestu Czterech Starców Apokalipsy*, tłum. R. Zarzeczny 141-142; (nr 12) *Eloge de l'Egypte, lieu de refuge de la Parole Incarnée* 287-288.
153. PRZEGLĄD RELIGIOZNAWCZY (2002) nr 203-206:
(Nr 205) W. Gajewski – *Obecny stan badań nad organizacją wczesnego Kościoła w świetle pracy „Chrześcijaństwo antyczne” Tadeusza Zielińskiego*

- go 39-50; (nr 206) Z.I. Brzostowski – *Józef Flawiusz „strażnikiem prawa i sprawiedliwości”* 3-8.
154. QUADERNI DI STORIA 28 (2002) nr 55-56:
 (Nr 56) O. Longo – *L’embrione è un essere vivente* 119-130; R. Otranto – „*Le parole dei libri*”. Isidoro, «*Etym.*» VI 13 e Virgilio «*Ecl.*» X 67, 191-197.
155. QUAESTIONES SELECTAE 9 (2002) nr 14-15:
 (Nr 14) H. Langkammer – *Niewolnictwo a pierwotny Kościół* 57-71; C.M. Paczkowski – *Chrzesz w imię Mojżesza, Jana i Jezusa Chrystusa. Typologia chrzcielna według Bazylego Wielkiego* 83-106; M.B. Arndt – *Lampki oliwne typu Jerash z Góry Nebo* 15-21.
156. RASSEGNA DI TEOLOGIA 43 (2002) nr 1-6:
 A. Carfora – *Teologia eucaristica del martirio e mediazione ecclesiale in Cipriano* 379-391.
157. RECHERCHES DE SCIENCE RELIGIEUSE 90 (2002) nr 1-4:
 L. Padovese – *L’antipaulinisme chrétien au IIe siècle* 399-422
158. RELIGION 32 (2002) nr 1-4:
 G.D. Alles – „*The Most Beautiful Jewesses in the Land*”: *Imperial Travel in the Early Christian Holy Land* 205-225; R. Maisano – *Filologia neotestamentaria e filologia bizantina* 892-909.
159. RELIGIÓN Y CULTURA nr 220-223:
 S. Sierra Rubio – *Una propuesta de vida: la religión y la fe en Dios según San Agustín* 687-711.
160. RES HISTORICA 13-14 (2002):
 A. Krawczyk – *Rola książek we «Wskazaniach dotyczących czytania (dziel) Boskich» Flawiusza Aureliusza Kasjodora* 39-85; K. Ginter – *Spór o Trisagion* 221-231.
161. REVISTA AGUSTINIANA 43 (200) nr 130-132:
 R.M. García – *Muerte y temporalidad en San Agustín. El aporte de Plotino a su idea del tiempo* 5-22; J. Granados García – *Vides Trinitatem si caritatem vides. Vía del amor y Espíritu Santo en el «De Trinitate» de San Agustín* 23-61; G. Pons Pons – *La naturaleza y el cultivo de la tierra en los comentarios de San Agustín al libro del Génesis* 283-307.
162. REVISTA ESPAÑOLA DE TEOLOGÍA 72 (2002) nr 1-4:
 J.R. Díaz Sánchez-Cid – *El ser de Dios en el «Contra Celso» de Orígenes* 5-44; J.J. Ayán Calvo – *La „communio laica” del «Libellus precum»* 439-458; J.M. Magaz Fernández – *El primado en la Iglesia medieval* 483-502; C. Pozo – *Los acontecimientos que condujeron a la celebración del Concilio de Éfeso (431)*, 503-516; E. Romero Pose – „*De bono martyrii*”. A propósito de los «*Scorpiace*» de Tertuliano 517-528.
163. REVISTA TEOLOGICĂ 12 (2002) nr 1-4:
 I.M. Ielciu – *Sf. Ioan Scărarul – omul și opera* 13-20.

164. REVUE BÉNÉDICTINE 112 (2002) nr 1-4:

V. Skemp – *Jerome's Tobit: A Reluctant Contribution to the Genre Rewritten Bible* 5-35; J.P. Bouhot – *Adaptations latines de l'Homélie de Jean Chrysostome sur Pierre et Élie (CPG 4513)* (à suivre) 36-71; (suite et in) 201-235; D.J. Uitvlugt – *The Sources of Isidore's «Commentaries on the Pentateuch»* 72-100; M. Gorman – *Alcuin before Migne* 101-130; F. Dolbeau – *À propos des sermons d'Olomouc: un postscriptum* 236-245; M. Gorman – *Source Marks and Chapter Divisions in Bede's «Commentary on Luke»* 246-290; L.S.B. MacCoull – *More Sources for the «Liber scintillarum» of Defensor of Ligugé* 291-300; Y. Hen – *Rome, Anglo-Saxon England and the Formation of the Frankish Liturgy* 301-322.

165. REVUE DE L'HISTOIRE DES RELIGIONS 219 (2002) nr 1-4:

P. Boulhol – „*Secta*”: de la ligne de conduite au groupe hétérodoxe. *Évolution sémantique jusqu'au début du Moyen Âge* 5-33; N. Ibrahim Fredriksson – *La métaphore du sel et du serpent chez Aphraate, le Sage persan* 35-54; N. Pancer – *Au-delà du sexe et du genre. L'indifférenciation des sexes en milieu monastique (VIe-VIIe siècles)* 299-323; J.M. Roessle – *Convergence et divergence dans l'interprétation du mythe d'Orphée. De Clément d'Alexandrie à Eusèbe de Césarée* 503-513.

166. REVUE DES ÉTUDES AUGUSTINIENNES 48 (2002) nr 1-2:

Ph. Bobichon – *Autorités religieuses juives et „sectes” juives dans l'œuvre de Justin Martyr* 3-22; Y. Duval – *La „plebs” chrétienne au „siècle de Cyprien, jusqu'à la paix de l'Église* (2) 23-41; (3) 43-78; A.D. Fitzgerald – *Ambrose at the Well: «De Isaac et anima»* 79-99; M.P. Bussieres – *Les „questiones” 114 et 115 de l'Ambrosiaster ont-elles été influencées par l'apologétique de Tertullien?* 101-130; P. Laurence – *Juliana et Démétrias. Le christianisme des femmes de la „gens Anicia” dans la première moitié de Ve siècle* 131-163; M. Milhau – *À propos de l'édition de la «Trinité» d'Hilaire de Poitiers* 165-173; S. Deléani – *Jean Philippe Royer (1928-2002)*, 225-228; G.D. Dunn – *Cyprian and the Synod of Late 254*, 229-247; N. Cipriani – „*L'altro Agostino*” di G. Lettieri 249-265; M. Dulacey – *L'apprentissage de l'exégèse biblique par Augustin. (1) Dans les années 386-389*, 267-295; N. Hecquet-Noti – *Le corbeau nécrophage, figure du juif dans le «De diluvio mundi» d'Avit de Vienne: à propos de l'interprétation de Gn 8, 6-7 dans «Carm.» 4, 544-584, 297-320*; I. Bouchet – *Herméneutique, apologetique et philosophie. Recherches sur Augustin* 321-329.

167. REVUE DES SCIENCES PHILOSOPHIQUES ET THÉOLOGIQUES 86 (2002) nr 1-4:

G.M. de Durand – *Réflexions sur les quatre premiers conciles oecuméniques: Nicée (325), Constantinople (381), Éphèse (431), Chalcédoine (451)*, 3-26; G.M. de Durand – *Sources et signification de Chalcédoine (451)*, 369-386; R. Wielockx – *Incarnation et vision béatifique. Aperçus théologiques*

- 601-639 ; M. Pałuch – *S. Augustin et S. Thomas. Le «De praedestinatione sanctorum» dans l'oeuvre de Thomas d'Aquin* 641-647.
168. REVUE DES SCIENCES RELIGIEUSES 76 (2002) nr 1-3:
 J.L. Feiertag – *La crainte d'une exploitation des ministères ecclésiaux en vue des profits personnels et sa conséquence: l'idéal des ordinations imposées dans l'Église ancienne (I^e-IVe siècles)* 161-184; M. Aoun – *Aspects de la simonie en Égypte (VIIe-XIIe siècles)* 185-200; Y. Meessen – *Jamais l'un sans l'autre. Une recherche sur l'intersubjectivité chez S. Augustin* 426-446.
169. REVUE D'HISTOIRE DE L'ÉGLISE DE FRANCE 87 (2002) nr 218-219:
 M. Heijmans – *Césaire d'Arles, un évêque et sa ville* 5-25; H. Noizet – *Les basiliques martyrielles au VIe et au début du VIIe siècle* 329-355.
170. REVUE D'HISTOIRE ET DE PHILOSOPHIE RELIGIEUSES 82 (2002) nr 1-4:
 R. Roukema – *La transcendance et la proximité de Dieu dans le christianisme ancien* 15-31; M. Philonenko – „*Les cieux et la terre obéiront à Son Messie*“ (4Q521, 2, II, 1 et «*Vie latine d'Adam et Ève*» 29, 8) 115-122; M. Philonenko – *Adonai, le Messie et le Saoshyan. Observations nouvelles sur 4Q521*. 259-266; J.M. Prieur – *L'éthique sexuelle et conjugale des chrétiens des premiers siècles et ses justifications* 267-282.
171. REVUE THOMISTE 102 (2002) nr 3-4:
 H. Donneaud – *Chalcédoine contre l'unicité absolue du médiateur Jésus-Christ?* 43-62; A. Patsoort – *Emplois bibliques et patristiques du verbe kporeomai* 63-72.
172. RHEINISCHES MUSEUM FÜR PHILOLOGIE 145 (2002) nr 1-4:
 A. Coşkun – *Symmachus, Ausonius und der „senex olim Garumnae alumnus“.* Auf der Suche nach dem Adressaten von Symm. Epist. 9, 88, 120-128.
173. RICERCHE TEOLOGICHE 13 (2002) nr 1-2:
 M.L. Rigato – *Presenza viva e marginalizzazione della donna nella Chiesa romana delle origini* 31-87; T. Giorgi – *Ascesi ed esegesi nella Roma imperiale del IV secolo* 89-97; A. Ballardini – *Una speciale iconografia della veste: Agnese nel mosaico della basilica sulla via Nomentana* 99-111.
174. RIVISTA BIBLICA 50 (2002) nr 1-4:
 P. Artz-Grabner – „*Brothers*“ and „*Sisters*“ in Documentary Papyri and Early Christianity 185-204.
175. RIVISTA DI ARCHEOLOGIA CRISTIANA 78 (2002):
 Ph. Pergola – *Mgr Patrick Saint-Roch* 1-11; G. Nestori – *Bibliografia di Patrick Saint-Roch* 13-17; F. Bisconti – *Nuove idee per la lettura del programma decorativo del cubicolo A nell'ipogeo di via Dino Compagni* 19-117; S. Burrafato – *Due pitture con scene „paradisiche“ nelle catacombe Siracusane* 119-143; L. Dattrino – *Giovanni Crisostomo di fronte al matrimonio* 145-155; V. Fiocchi Nicolai – *Santuario martiriale e territorio nella dioecesi di „Nomentum“: l'esempio di S. Alessandro* 157-189; S. Heid

- „*Vexillum crucis*”. *Das Kreuz als Religions-, Missions- und Imperialsymbol in der Frühen Kirche* 191-259; D. Mazzoleni – *Un’iscrizione ritrovata: ICUR I 4007*, 261-264; Ph. Pergola – *Topographie chrétienne et établissement urbain dans les villes moyennes d’Italie du Nord: le cas d’„Aque Statielle” durant l’antiquité tardive et le haut moyen âge* 265-299; A.M. Ramieri – *Frammenti inediti di sarcofagi e di rilievi altomedievali da „via del Mare” in Roma* 301-323; V. Sacher – *Proposte e requisiti per la storia della celebrazione eucaristica in età tardo antica e alto medievale principalmente in Occidente* 429-432.
176. RIVISTA DI TEOLOGIA. ASPRENAS 49 (2002) nr 1-4:
 E. Albrile – *San Gregorio e Mithra. Sincretismo iranico-mesopotamico nel cristianesimo armeno* 163-190; G. Dal Maso – *Sulla spiritualità della Chiesa armena* 429-432; J.M. Mejía – *Quale Pace? Testi biblici e patristici a confronto* 483-492.
177. RIVISTA STORICA ITALIANA 114 (2002) nr 1-3:
 A. Marcone – *François Guizot e l’edizione francese della „History of the Decline and Fall of the Roman Empire” di Edward Gibbon* 217-238; D. Vera – L. Cracco Ruggini – E. Fentress – A. Schiavone – C. Lepelley – G.W. Bowersock – *Antico e tardoantico oggi* 349-379; A. Marcone – *La peste antonina. testimonianze e interpretazioni* 803-819; L. Cracco Luggini – *L’ordine naturale sconvolto e la morte di un mondo nella storiografia tardoantica* 820-850; A. Marcone – *Il sacco di Roma del 410 nella riflessione di Agostino e di Orosio* 851-867; G. Zecchini – *Attila. Una figura epocale?* 868-879.
178. ROCZNIK TEOLOGICZNY 44 (2002) nr 1-2:
 (Nr 2) J. Przybył – *Celtańskie chrześcijaństwo – prawda i mistyfikacja* 53-67; D. Sawicki – *Historia Prawosławnego Patriarchatu Bułgarskiego* 83-105.
179. ROCZNIKI HUMANISTYCZNE 50 (2002) z. 4 (Historia Sztuki):
 A. Frejlich – *Hagiografia bizantyńska jako źródło do dziejów ikony – zagadnienia wybrane* 23-35.
180. ROCZNIKI TEOLOGICZNE WARSZAWSKO-PRASKIE 2 (2002):
 J. Krykowski – *Homilia 12 św. Jana Chryzostoma na List do Kolosan, wprowadzenie i przekład* 39-60; K. Obrycki – *Odpowiedź św. Augustyna na memorial Orozjusza w sprawie błędów pryscylian i orygenistów* 143-170.
181. ROCZNIK TEOLOGII KATOLICKIEJ 1 (2002):
 P. Martyniuk – *Duchowość Wschodu* 53-63.
182. ROMISCHE QUARTALSCHRIFT 97 (2002) nr 1-4:
 M.B. von Stritzky – *Schriftauslegung als Verkündigung. Phil. 2, 6-7 in den Weihnachtspredigten Leos des Großen* 1-16; P. Grossmann – *Frühchristliche Kirchen im Gebiet des Ammon-Tempels von Luqsur* 17-39; S. Diefenbach – *Beobachtungen zum antiken Rom im hohen Mittelalter: Städtische Topographie als Herrschafts- und Erinnerungsraum* 40-88; P. Engelbert – *Bischö-*

- fe und Klöster im Frühmittelalter* 161-193; H. Flachenecker – *Heilige Bischofe als einheitsstiftende Klammer für mittelalterliche Diözesen* 194-214.
183. SACRA DOCTRINA 47 (2002) nr 1-6:
 (Nr 1) A. Carpin – *Elementi di eccesiologia isidoriana* 5- 54; A. Carpin – *L'esperienza battesimale di san Cipriano* 81-131.
184. SAECULUM 53 (2002) nr 1-2:
 W. Drews – *Goten und Römer als Gegenstand der Historiographie bei Isidor von Sevilla* 1-20.
185. SALESIANUM 64 (2002) nr 1-4:
 M. Marin – *L'unità del mondo visibile secondo Plotino (II parte)* 7-28;
 M. Amerise – *L'idea di misericordia tra paganesimo tardoantico e cristianesimo: il caso di Giuliano l'apostata* 221-229; D. de Pablo Maroto – *La „Lectio Divina”. Praxis histórica y pastoral* 433-462.
186. SALMANTICENSESIS 49 (2002) nr 1-3:
 R. Trevijano Etcheverría – *Bibliografía patrística hispano-lusoamericana, XII (1999-2000)* 137-196.
187. SALVATORIS MATER 4 (2002) nr 1-3:
 (Nr 1) B. Kochaniewicz – *Dziewictwo Boga – dziewictwo Maryi w ujęciu niektórych Ojców Kościoła* 102-116; D. Kaliński – *Dziewictwo Maryi w tradycji Kościoła Wschodu i Zachodu* 117-134; (nr 3) W. Misztal – *Wiara w pośrednictwo Maryi oraz jej kult w duchowości pierwszych chrześcijan* 232-251.
188. SAPIENZA 55 (2002) nr 1-4:
 G. Balido – *Agostino in Whitehead?* 89-105; K. Sakellariou – F. Fiorentino – *La formazione del corpo umano secondo Gregorio di Nissa (379 d.C.)* 295-305; B. Mondin – *La bellezza come transcendentale in Platone, Agostino e Tommaso* 385-397.
189. SCOTISH JOURNAL OF THEOLOGY 55 (2002) nr 1-4:
 K.B. McCrudden – *Monarchy and economy in Tertullian's «Adversus Praetextan»* 325-237.
190. LA SCUOLA CATTOLICA 130 (2002) nr 1-4:
 P. Caramassi – „*Qualiter beatus Ambrosius libros Veteris Testamenti et Novi ad legendum ecclesiae disposuisset*”. *Il lezionario della Chiesa milanese tra età tardo antica e medioevale* 837-879.
191. SEMINARE 18 (2002):
 G.M. Bartosik – *Kult Maryi w liturgii bizantyjskiej* 67-83; T. Kołosowski – *Lektura Pisma św. w „duchu” w świetle «Commentarius in Mathaei Evangelium» biskupa Hilarego z Poitiers* 513-525.
192. ST. VLADIMIR'S THEOLOGICAL QUARTERLY 46 (2002) nr 1-4:
 J. Hainsworth – *The Force of the Mystery: Anamnesis and Exegesis in Melito's «Peri Pascha»* 107-146; D.F. Stramara – *Surveying the Heavens: Early Christian Writers on Astronomy* 147-162; A. Golitzin – *Dionysius the*

- Areopagite in the Works of Gregory Palamas: On the Question of a „Christological Corrective” and Related Matters* 163-190; G. Metallidis – *Theodore of Studium against the Iconoclasts: The Arguments of His Letters* 191-208; R.M. Haddad – *The Stations of the Filioque* 209-268.
193. STORIA DELLA STORIOGRAFIA 21 (2002) nr 41:
P. Payen – *L'historien, la guerre, l'écriture, les vaincus (Veme siècle avant J.-C. – IIeme siècle après J.-C.)* 45-70.
194. STUDI ITALIANI DI FILOLOGIA CLASSICA 95 (2002) t. 20, nr 1-2:
G. Massimilla – *Contributi interpretativi alle «Dionisiache» di Nonno* 206-216; N. Pacc – *Le citazioni non identificate comprese nella parte A-H del «Lexicon Ambrosianum»* 217-241.
195. STUDIA ANSELMIANA 134 (2002):
A. Kemmer – *Cristo nella «Regola» di san Benedetto* 89-104; A. Mundó – *L'autenticità della «Regula Sancti Benedicti»* 105-162; A. Kemmer – *Cristo nella «Regola» di san Benedetto* 89-102; A. Mundó – *L'autenticità della «Regula» Sancti Benedicti* 105-160; B. Stcidle – *La promessa della „stabilità”, della „conversatio morum” e dell’”obbedienza” nella «Regola» di S. Benedetto* 163-186; G. Turbessi – *La «Regola» di san Benedetto nel contesto delle antiche regole monastiche* 189-230; B. Calati – *L'interpretazione della «Regola»* 233-249; K. Hallinger – „*Consuetudo*”: concetto, forme, storia della ricerca, contenuto 251-283; P. Engelbert – *Percorsi di storia benedettina: fra «Regola» e riforma* 285-308; G. Penco – *Il concetto di „spiritualità benedettina” nelle riflessioni storico-dottrinali dell’epoca contemporanea* 357-382; J. Gribomont – *San Basilio nella grande tradizione benedettina* 385-411; A. De Vogué – *Venticinque anni di ermeneutica benedettina. Un esame di coscienza* 413-463; A. Wathen – *Considerazioni metodologiche sulle fonti della «Regola» benedettina quale strumento di interpretazione storica* 465-487; B. Studer – *La Schola Christi nella «Regola» di san Benedetto* 489-508; J. Leroy – *San Benedetto nel mondo bizantino* 511-525.
196. STUDIA BOBOLANUM 2 (2002) nr 1-3:
(Nr 2) M. Blaza – *Proklamacja Słowa Bożego w bizantyńskiej tradycji liturgicznej* 131-155; (nr 3) H. Pietras – *Od prezbiteratu do kapłaństwa: ewolucja pojęć i urzędu* 5-17.
197. STUDIA GNESNENSIA 16 (2002):
Sz. Pieszczoch – *Patrystyczne podłożę rozwoju wiary w macierzyństwie działania Maryi dla Kościoła i ludzkości* 105-125; B. Hrab – *Bibliografia zawartości rocznika „Studia Gnesnensia” za lata 1975-2001*, 331-359 (patrologia: 334-335).
198. STUDIA LAURENTIANA 2 (2002) nr 1:
D. Kasprzak – *Czy św. Augustyn był filozofem?* 7-28; M. Wojewoda – *Problem wiary i rozumu u Augustyna i Bonawentury na tle filozofii*

- współczesnej 29-48; J. Dębski – *Pubblicazioni di Padre Raniero Cantalamessa OFMCap – predicatore della Casa Pontificia (anni 1960-1999)* 137-163.
199. STUDIA LOVICIENSIA 4 (2002):
J. Krykowski – *Le nozioni di „conversio” e „conversatio” nell’insegnamento penitentiale di Cipriano di Cartagine* 47-52.
200. STUDIA MONASTICA 44 (2002) nr 1-2:
A. de Vogüé – *Un problème de datation: La Règle des Quatre Pères* 7-11; A. Golitzin – „The Demons suggest an Illusion of God’s Glory in a Form”: *Controversy over the Divine Body and Vision of Glory* 13-43; S. Salvestroni – *Isacco il Siro e l’Opera di Dostoevskij* 45-56; A. Casiday – „All are from one”: on St. Anthony the Great’s *Protology* 207-227; G. Penco – *Caratteri ed obiettivi della storiografia monastica italiana contemporanea* 229-238; T. Vivian – N. Athanassakis – *Montanism, Heresy, or Proto-Monasticism? The Martyrdom of St. Theodosius of Ancyra and of the seven Virgins with Him* 239-292.
201. STUDIA PELPLIŃSKIE (2002) t. 32 i 33 (wyd. specjalne):
(Nr 33) F. Drączkowski – *Rodzaje świadczenia Chrystusowi w nauce Klemensa Aleksandryjskiego* 209-218; D. Drążek – *Dwa kazania św. Maksyma z Turynu o św. Wawrzyńcu na tle starożytnej tradycji o tym rzymskim męczenniku* 219-227; A. Eckmann – *Przebóstwienie człowieka w pismach św. Augustyna. Pojęcia i określenia* 245-264.
202. STUDIA PŁOCKIE 30 (2002):
W. Turek, „Nie ma władzy, która by nie pochodziła od Boga”. Rz. 13, 1 w interpretacji Ireneusza i Orygenesza 53-64; M. Zahajkiewicz – *Średnowieczna teoria misji* 65-72; L. Misiarczyk – *Smutek i gniew w nauce duchowej Ewagriusza z Pontu* 83-96.
203. STUDIA SANDOMIERSKIE 9 (2002):
W. Przygoda – *Znaczenie posługi charytatywnej Kościoła w świetle Ewangelii i świadectwa starożytności chrześcijańskiej* 185-200.
204. STUDIA TEOLOGICZNE BIAŁYSTOK – DROHICZYN – ŁOMŻA 20 (2002):
M. Ozorowski – *Cele małżeństwa w nauczaniu teologów średniowiecza* 87-101; R. Klimsza – *Od obrazu do podobieństwa. Osoba ludzka – podmiot duchowości w tradycji chrześcijańskiego Wschodu* 267-278; R. Szmurlo – *Krótki zarys historii języka i piśmiennictwa koptyjskiego* 327-336.
205. STUDIA THEOLOGICA (NOR) 56 (2002) nr 1-2:
O. Leirvik – *History as a Literary Weapon: The «Gospel of Barnabas» in Muslim-Christian Polemics* 4-26.
206. STUDIA WARMIŃSKIE 39 (2002):
A. Miotk – „*Peregrinatio pro Christi amore*” we wczesnym średniowieczu 161-168.

207. STUDIA WŁOCŁAWSKIE 5 (2002):
T. Kaczmarek – *Symbolika chrzcielna w nauczaniu Kościoła starożytnego* 137-149.
208. ŚLĄSKIE STUDIA HISTORYCZNO-TEOLOGICZNE 35 (2002) nr 1-2:
Apokryf Jana, wstęp i tłum. W. Myszor (z koptyjskiej wersji NHC II 1), 73-89; A. Uciecha – *Ideat bezżeństwa „Synów Przymierza” bnay qyāmā w polemice z judaizmem w «Mowach» Afrahata* 90-103; R. Nakonieczny – *Zagadnienie mowy w traktatach deontologicznych Cykrona i św. Ambrożego* 271-292; R. Szmurlo – *Śmierć Maniego (fragmenty III «Homilii manichejskiej»)*. Wstęp, komentarz i tłum. z języka koptyjskiego 291-297.
209. TARNOWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE 21 (2002) nr 1-2:
A. Żurek – *Prawo duszpasterzy do „życia z Ewangelii” w świetle tradycji patrystycznej* 97-117.
210. TEOLOGIA Y VIDA 43 (2002) nr 1-3:
A.G. Arbea – *El centón homérico de Eudoxia (s. V d. C.)* 97-106; G.B. Burlando – *Pensamientos eternos: Platonismos de Agustín y Frege* 107-120; J.D. Busquéis – *Recepción de Agustín en el pensamiento de Lutero* 121-137; A.F. Castellano – *Juan 6 en la interpretación de Orígenes (Iª Parte)* 138-166; P.A.C. de Ciner – *Aproximación al éxtasis en Plotino y Orígenes* 167-174; M. Correia – *Libertad humana y presciencia divina en Boecio* 175-186; A.C. Covarrubias – *Lenguaje, belleza y verdad en Cicerón y San Agustín: las encrucijadas de la persuasión* 187-195; L. Dattrino – *Gen 1, 26-27 e Gen 2, 7 nella interpretazione patristica (le scuole „asiatica” e „alessandrina”)* 196-204; H.R. Drobner – *Fuentes y métodos filosóficos de Gregorio de Nisa* 205-215; S.E. Fernández – *El debate teológico público y oral en la Iglesia prenicena* 216-227; F.J. Fortuny – *Juan Escoto Eriúgena: Subjetividad divina y teología negativa* 228-250; F. García Bazán – *En los comienzos de la filosofía cristiana: La actitud de los escritores eclesiásticos y de los gnósticos ante la filosofía* 251-268; S. Magnavacca – *El pasaje de XI, 29, 39 en la estructura de las «Confessiones»* 269-284; A.W. Meis – *El significado teológico de la frase „El conocimiento se convierte en amor”. (De an et res, PG 46, 96. 37) de Gregorio de Nisa y su recepción por Guillermo de Saint Thierry* 285-302; J. M. Nieva – *Ejercicios espirituales y trascendencia en Dionisio Areopagita* 303-309; J.A.Z. Pachas – *Significado teológico del término ftápit; en el «In Inscriptiones Psalmorum» de Gregorio de Nisa* 310-318; H.J.J. Padrón – *Una estética del ícono en el pensamiento de San Agustín* 319-329; C. Pierantoni – *Dios y la materia: Propuesta a partir del Timeo de Platón y las «Confesiones» de San Agustín* 330-342; E.G. Reyes – *La reciprocidad. Algunas reflexiones a partir de las «Homilías» I a IV de Gregorio de Nisa* 343-349; G.L.G. de Ritacco – *Los himnos theárquicos* 350-376; R.E. Trevijano – *La Plenitudo Temporis (Gal 4, 4): Interpretaciones de Orígenes* 377-396; O. Velásquez – *La creación como retorno al*

- Creador en «Confessiones» XI-XIII, 397-402; M.T.R. Viviani – *Comunidades cristianas al este del Jordán. Un análisis arquitectónico (S. I-VI D. C.)* 403-435; S.U. Zañartu – *Presentación de algunos aspectos de la Trinidad en los discursos teológicos de Gregorio de Nacianzo* 436-464.
211. TERMINUS 4 (2002) z. 1-2:
 H. Chadwick – *Milczenie biskupów u św. Ignacego*, tłum. K. Bielawski 143-148; K. Bielawski – *Niespełniony testament? Uwagi do dziejów relikwii św. Ignacego Męczennika* 149-155.
212. ΘΕΟΛΟΓΙΑ 73 (2002) nr 1-2:
 Π.Ι. Σκαλτοῆ – ‘Η εὐλογία τῶν σταφυλιῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεος 139-154; E. Deligiannis – *The Teaching of St. Cyril of Alexandria on the resurrection of Jesus Christ according to his addresses to the princesses* 305-318; M. Marioras – *L’Institution du Synode de Province* 389-442; B.A. Τσίγκου – ‘Η λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ κατὰ τὴ Δεύτερη Εἰκονομαξική περίοδο 551-584; A. Matsagas – *Das medizinische Buch in Byzanz* 585-597; Μ.Γ. Βαρθούνη – Σ.Ν. Κεκρίδη – ‘Η βιβλιοθήκη τοῦ Κυριακοῦ στὴν Ἱ. Σκήτη Κανοσκαλυβίων τοῦ ‘Αγίου’ Ορούς 599-648. H.J. Sieben – *Israels Wüstenwanderung (Num 33) in der Auslegung des Hieronymus und des Origenes. Ein Beitrag zur Geschichte der Spiritualität und der origenistischen Streitigkeiten* 1-22.
213. THEOLOGY DIGEST 49 (2002) nr 1-4:
 M.A. Vannier – *Clarification on the „filioque”* 21-28; A. Viciano – *The Church Fathers and modern theology* 139-143.
214. THEOLOGY TODAY 59 (2002) nr 1-4:
 G. McCullough – *Heidegger, Augustine, and „Poiēsis”: Renewing the Technological Mind* 21-38.
215. THEOTOKOS 10 (2002) nr 1:
 E. Dal Covolo – *La dottrina mariana di Tertulliano* 17-31; M.G. Bianco – *Riferimenti mariani in Clemente Alessandrino* 33-42; M.I. Danieli – *Maria „Terra di profeti viventi”. Profezie mariane in Origene* 43-52; R. Scognamiglio – *La fisionomia „teologica” di Maria. Maternità et virginità* 53-69; F. Cocchini – *Maria „modello del cristiano” nell’interpretazione originiana* 71-85.
216. LA TRADITION MANUSCRITE EN ÉCRITURE ARABE (2001) nr 99-100:
 J. Grand'Henry – *Contribution à l'histoire du texte de la version arabe du «Discours» 40 de Grégoire de Nazianze* 157-167.
217. TRIERER THEOLOGISCHE ZEITSCHRIFT 111 (2002) nr 1-4:
 M. Fiedorowicz – *Die Rezeption und Interpretation der paulinischen Areopag-Rede in den patristischen Theologia* 85-105; H. Heinen – *Überfüllte Kirchen. Bischof Athanasius über den Kirchenbau in Alexandrien, Trier und Aquileia* 194-211.

218. UNA SANCTA 57 (2002) nr 1-4:
E.Ch. Suttner – *Vorhalcedonische und chalcedonische Christologie: die eine Wahrheit in unterschiedlicher Begrifflichkeit* 6-15; G. Wenz – *Chalcedon 451: Wahrer Mensch und wahrer Gott* 16-30; P. Neuner – *Spaltung und Versöhnung: Zur ökumenischen Relevanz des Chalcedonense* 31-45; K. Pinggéra – *Kommunitäres Leben als Herausforderung für die Kirche: Basilius der Große und Dietrich Bonhoeffer* 246-256.
219. VERBUM VITAE (2002) nr 1-2:
(Nr 1) K. Bardski – *Chrystus jako Zbawiciel w alegoryczno-symbolicznej interpretacji epizodu o ucieczce z burzy (Mt 8, 23-27; Mk 4, 35 – 5, 1; Łk 8, 22-26)*, 201-226; T. Gacia – „*Przyodziej ciała trofeum...”. Soteriologia hymnów św. Ambrożego* 227-251; J. Pałucki – *Jezus jako Zbawiciel w nauczaniu Paulina z Noli* 253-269; (nr 2) K. Bardski – „*Daj mi usłyszeć twój głos!” Wezwanie do zwiastowania Ewangelii w wybranych alegoriach „Pieśni nad Pieśniami”*, 225-241; L. Nieścior – *Psalmы w procesie wewnętrznej ewangelizacji chrześcijanina* 243-251; J. Naumowicz – *Orzech i laska Aarona, czyli zgłębianie i głoszenie Słowa Bożego w ujęciu Ojców Kościoła* 253-266.
220. VERITAS 47 (2002) nr 1-4:
B. Silva Santos – *A metafísica da memória no livro X das «Confissões» de Agostinho* 365-375; J. Martíney Barrera – *Nota sobre el augustinismo político* 377-385; A. Fidora – *On the supposed „Augustinisme avicenniant” of Dominicus Gundissalinus* 387-394.
221. VERKÜNDIGUNG UND FORSCHUNG 47 (2002) nr 1-2:
(Nr 2) R. Leeb – *Die Konstantinische Wende* 4-27; K. Fitschen – *Von der Spätantike zum Mittelalter* 27-48.
222. VETERA CHRISTIANORUM 39 (2002) nr 1:
M. Simonetti – *Ricerca patristica e promozione degli studi cristianistici in Antonio Quacquarelli* 5-17; G. Otranto – *L'attività di Antonio Quacquarelli tra ricerca e impegno per il territorio* 19-33; C. Carletti – „*Domine Eutychi”. Un culto ritrovato’ nell'area cimiteriale di s. Sebastiano a Roma* 35-33; F. Grelle – *Il titolo „De paganis sacrificiis et templis” nel Codice di Giustiniano* 61-67; I. Aulisa – *La polemica antiigudaica agli inizi del V secolo in due scritti anonimi* 69-100; L. Carnevale – *Esegesi etterale e metafora: da Tommaso d'Aquino alla scuola antiochena* 101-114; L. Arcari – *Apocalisse di Giovanni e apocalittica „danie-lico-storica” del I sec. e.v. prospettive per una ‘nuova’ ipotesi* 115-132; G. Volpe et alii – *Il complesso episcopale paleocristiano di san Pietro a Canosa. Prima relazione preliminare (campagna di scavi 2001)* 133-190; *L'esegesi patristica in Italia: bilancio e prospettive di un'esperienza formativa (Troni, 6-8 giugno 2002)* 191-196.
223. VIA CONSECRATA 5 (2002) nr 1-12:
L. Pawlak – *Brat – mnich* 28-33.

224. VIGILIAE CHRISTIANAE 56 (2002) nr 1-4:

J. Ysebaert – *The So-Called Coptic Ointment Prayer of «Didache» 10, 8 Once More* 1-10; A.Y. Reed – *Ἐναγγέλιον: Orality, Textuality, and the Christian Truth in Irenaeus' «Adversus Haereses»* 11-46; G.D. Dunn – *Rhetorical Structure in Tertullian's «Ad Scapulam»* 47-55; E. Carotenuto – *Six Constantinian Documents (Eus. HE 10, 5-7)*, 56-74; W. Löhr – *Some Observations on Karl-Heinz Schwarte's 'Diokletian's Christengesetz'* 75-95; A. Stewart-Sykes – *Rites and Patronage Systems in Third-Century Africa* 115-130; P. Van Nuffelen – *Deux fausses lettres de Julien l'Apostat (La lettre aux juifs, Ep. 51 Wright), et la lettre à Arsacius, Ep. 84 (Bidez)*, 131-150; H. Schneider – *Das Ibis-Kapitel im «Physiologus»* 151-164; J.C.M. Van Winden – *Apocabatur* 165-166; A.D. Deconick – *The Original «Gospel of Thomas»* 167-199; H. Van De Sandt – ‘*Do not Give what is Holy to the Dogs*’ (*Did 9:5D and Matt 7:6A*): *The eucharistic food of the «Didache» in its Jewish purity setting* 223-246; A. M. Silvas – *Edessa to Cassino: The Passage of Basil's «Asketikon» to the West* 247-259; T. Nicklas – *Ein „Neutestamentliches Apokryphon“? Zum umstrittenen Kanonbezug des sog. „Petrusevangeliums“* 260-272; A. P. Bos – ‘*Aristotelian and 'Platonic' Dualism in Hellenistic and Early Christian Philosophy and in Gnosticism*’ 273-291; Th. G. Sinnige – *Plotinus on the Human Person and its Cosmic' Identity* 292-295; E. Pagels – *Irenaeus, the „Canon of Truth“ and the «Gospel of John»: „Making a Difference“ through Hermeneutics and Ritual* 339-371; R. Cross – *Gregory of Nyssa on Universals* 372-410; C. Leonhard – *Sūrat Ktāb. Bemerkungen zum sogenannten „Rituale“ des Theodor von Mopsuestia am Beginn der Katechetischen Homilien* 12-16, 411-433; V. Buchheit – *Göttlicher Heilsplan bei Paulinus von Nola (c. 22)*, 434-438.

225. VITA MONASTICA 56 (2002) nr 220-222:

Th. Matus – *Monachesimo e inculturazione. Bruno di Querfurt (1009) tra Gregorio Magno (604) e Jules Monchanin († 1957)*, 29-47.

226. VIVENS HOMO 13 (2002) nr 1-2:

C. Nardi – *Eros. Patristica e oltre* 129-142; C. Nardi – *Eros: coazione a ripetere o dono gioioso: Patristica tra mito e logos* 229-257.

227. VOX LATINA 38 (2002) nr 147-150:

G. Licoppe – *De itinere Syriaco (II)* 30-35; 224-232; C. Eichenseer – *De festiva nive corusca festi Nativitatis Dominicae* 70-81; S. Albert – *De Constantini Magni conceptione imperiali deque conditione Constantinopolis* 346-361; Aurelius Augustinus – *Homilia natalicia (Sermo 190, PL 38, 1007-1009)* 4470-472.

228. W DRODZE (2002) nr 1-12:

(Nr 11) M. Ziolo – *Jak czytać Reguły (o regule Benedykta)* 69-75; (nr 12) M. Ziolo – *O milczeniu (o regule Benedykta)* 77-82.

229. WARSZAWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE 15 (2000):
K. Jaźdżewska – *O pochodzeniu „Fizjologa”* 85-100; M.M. López García – *La autobiográfica de san Justino y elementos autobiográficos de Taciano* 101-120; T. Stępień – *Czystość serca a poznanie prawdy. Pseudo-Dionizy Areopagita i św. Augustyn wobec filozoficznej nauki o czystości* 121-132; J. Naumowicz – *Chrześcijańska rachuba czasu. Refleksje na początek III tysiąclecia* 133-140; M. Starowieyski – *Ks. prof. Józef Bilczewski – uczyony* 141-156.
230. ВЕСТНИК РУССКОГО ХРИСТИАНСКО ПОДВИЖЕНИЯ (2002) nr 182-184:
(Nr 184) B. Никитин – *К антропологии Августина* 114-135.
231. WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE 70 (2001) nr 1-12:
S. Jaśkiewicz – *Semantyka terminu „morze” w kontekście «Hexaemeronu» św. Ambrożego* 311-421.
232. WISSENSCHAFT UND WEISHEIT 65 (2002) nr 1:
Ch. Göbel – *Philosophie des Mönchseins. Am Beispiel des «Ad Monachos» des Evagrius Ponticus und seines Bezeuges zum „asketischen“ Charakter der antiken Ethik* 3-23; M. Enders – *Die Regel des heiligen Augustinus – ihr gedanklicher Aufbau und ihre Lehre vom Prinzip des monastischen Lebens* 24-61
233. WORSHIP 76 (2002) nr 1-6:
C.R. Hutcheon – *The «Euchelaion» – Mystery of Restoration: Anointing in the Byzantine Tradition* 25-42.
234. ZAWSZE WIERNI (2002) nr 1 i 5:
(Nr 1) E. Hello – *Oblicza świętych. Św. Jan Chryzostom* 124-134; (nr 5) D.E. Madejski – *Zbrodnica „superstitio”. Dzieje konfliktu między państwem rzymskim a chrześcijańskim do pot. IV wieku po Chrystusie* 4-22.
235. ZEITSCHRIFT FÜR ANTIKES CHRISTENTUM 6 (2002) nr 1-2:
F.R. Prostmeier – *Antijudaismus im Rahmen christlicher Hermeneutik. Zum Streit über christliche Identität in der Alten Kirche. Notizen zum Barnabasbrief* 38-58; H.J. Vogt – *Noet von Smyrna und Heraklit. Bemerkungen zur Darstellung ihren Lehren durch Hippolyt* 59-80; W. Pradels – *Lesbos Cod. Gr.27: The Tale of a Discovery* 81-89; W. Pradels – R. Brändle – M. Heimgartner – *The Sequence and Dating of the Series of John Chrysostom's Eight Discourses «Adversus Iudeos»* 90-116; P. Lämpe – *The Phrygian Archeological Surface Survey Project of the University of Heidelberg and the Discovery of Pepouza and Tymion. A preliminary report* 117-120; T. Krannich – Ch. Schubert – *Väterzitate im Horos der ikonoklastischen Synod von Hieria (754 n. Chr.)* 121-124; D. Weber – *Dritter Bericht über lateinische Editionen und Hilfsmittel aus dem Gebiet der Patristik* 215-231; H.G. Bethge – U.U. Kaiser – U.K. Plisch – *Bericht über Editionen von koptischen Texten und Publikationen von Hilfsmitteln*

- 232-252; N. Lenski – *Were Valentinian, Valens and Iovian Confessors bevor Julian the Apostate?* 253-276; F. Witek – „*Nunc clarius, nunc prescius*”. *Physikalische und theologische Implikationen in Aurelius Augustinus’ Schrift «De ordine»* 277-298; V. Heil – „... blo nicht wie die Manichäer!”. *Ein Vorschlag zu der Hintergründen des arianischen Streits* 299-319; K. Schäferdick – *Der vermeintliche Arianismus der Ulfila-Bibel. Zum Umgang mit einem Stereotyp* 320-329; G.D. Dunn – *Eusebius von Emesa und die Juden. Tertullian and Daniel 9, 24-27. A Patristic Interpretation of a Prophetic Time-Frame* 330-344; K. Metzler – „*Nimm und lies*” 345-347; M. Wallraff – *Patristische Arbeitshilfen in Internet (IV). Datenbanken und e-Texte* 348-352.
236. ZEITSCHRIFT FÜR KATHOLISCHE THEOLOGIE 124 (2002) nr 1-4:
B. Kriegbaum – *Die Donatistische Konzilien von Cebarussa (393) und Bagai (394)*, 278-293.
237. ZEITSCHRIFT FÜR LITERATURWISSENSCHAFT UND LINGUISTIK 32 (2002) nr 125-128:
(Nr 126) B. Jussen – „*Confessio*”. *Semantische Beobachtungen in der lateinischen christlichen Traktatliteratur der Patristik und des 12. Jahrhunderts* 27-47.
238. ZEITSCHRIFT FÜR MISSIONSWISSENSCHAFT UND RELIGIONSWISSENSCHAFT 86 (2002) nr 1-4:
H.J. Klauck – *Die antiken Mysterienkulte und das Urchristentum – Ankündigung und Widerspruch* 3-25; J. Spiegl – *Zur apologetischen und antihäretischen Ausrichtung des Religionsbegriffes Augustinus* 26-43
239. ZEITSCHRIFT FÜR NEUES TESTAMENT 5 (2002) nr 10:
U. Berner – W. Stegemann – *War das frühe Christentum eine Religion?* Einführung K. Erlemann 53-68.
240. ZEITSCHRIFT FÜR PHILOSOPHISCHE FORSCHUNG 56 (2002) nr 1-4:
J. Halfwassen – *Sein als uneingeschränkte Fülle. Zur Vorgeschichte des ontologischen Gottesbeweises im antiken Platonismus* 497-516.
241. ZEITSCHRIFT FÜR RELIGIONS- UND GEISTESGESCHICHTE 54 (2002) nr 1-4:
I. Kalimi – „... und Josef verleumdet seine Brüder”. *Josef Verrat in den Midraschim als Beitrag zur zeitgenössischen jüdisch-christlichen Kontroverse* 23-31.
242. ZESZYTY FORMACJI DUCHOWEJ (2002) nr 18-20:
(Nr 20) M. Raczkiewicz – *Wybór szczęścia według Ojców Kościoła* 18-26.
243. ZESZYTY FORMACJI KATECHETÓW 2 (2002) nr 1-4:
(Nr 2) E. Falińska – *Osobowość dobrego katechety według św. Augustyna na podstawie «De catechizandis rudibus»* 20-22.

244. ZESZYTY KARMELITAŃSKIE (2002) nr 1-4:
(Nr 1) M. Jekel – *Człowiek średniowiecza wobec ubóstwa, czyli o roli jałmużny w życiu chrześcijanina* 10-18.
245. ZESZYTY MARYJNE 5 (2001) nr 1-6:
(Nr 1) Ojciec Bruno – *Obrońca dziewictwa Maryi* (św. Hieronim) 14-15;
(nr 2) Ojciec Bruno – *Matka wszystkich wyznawców Chrystusa* (św. Augustyn) 17-20; (nr 3) Ojciec Bruno – *Święta Matka naszego Pana* (św. Ambroży) 15-17; (nr 4) Ojciec Bruno – *Obrońca Jezusa, prawdziwego Syna Boga i Maryi* (św. Hilary) 15-16; (nr 5) J. Kumala – *Maryja – Matka Chrystusa, prawdziwego Boga i prawdziwego człowieka* (św. Leon Wielki) 16-18; (nr 6) J. Kumala – *Maryja zrodziła Stwórcę wszechświata* (św. Fulgencjusz z Ruspe) 14-15.
246. ZESZYTY PRAWNICZE 2 (2002) nr 1:
Z. Służewska – *Prawo rzymskie w internecie* 141-158.
247. ZNAK 54 (2002) nr 1-12:
(Nr 11) H. Pietras – *Postrzeganie kapłaństwa* 94-104.

zebrał
Józef Figiel SDS – Lublin, KUL